

Univerzita Karlova
Pedagogická fakulta

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2017

Lucie Kopečná

Univerzita Karlova
Pedagogická fakulta

Katedra pedagogiky

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Znalosti žen středního věku ve vybrané lokalitě na téma
„Partnerské násilí“.

Knowledge of middle-aged woman in the selected location on the topic of
intimate partner violence.

Lucie Kopečná

Vedoucí práce: PhDr. Jaroslava Hanušová, Ph.D.

Studijní program: Specializace v pedagogice (B7507)

Studijní obor: B BI-VZ (7507R045, 7507R031)

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Znalosti žen středního věku ve vybrané lokalitě na téma „Partnerské násilí“ vypracovala pod vedením vedoucího práce samostatně za použití v práci uvedených pramenů a literatury. Dále prohlašuji, že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne 1.2.2017

.....

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala PhDr. Jaroslavě Hanušové, Ph.D. za odborné vedení, cenné rady a trpělivost, které mi poskytla při zpracování této bakalářské práce.

ANOTACE

Tato bakalářská práce se zabývá znalostí žen středního věku ve vybrané lokalitě na téma Partnerské násilí. V části teoretické si děláme přehled o tématu domácího – partnerského násilí a to zejména z pohledu oběti jako ženy za pomoci využití odborné literatury. V praktické části se soustředíme na toto téma a máme za cíl zjistit, jak jsou ženy středního věku ve vybrané lokalitě Elixír fitness studia informované na téma Partnerské násilí a to pomocí online dotazníku. Závěrem bakalářské práce máme ucelený přehled o jejím tématu, o partnerském násilí z pohledu pachatele, oběti. O jeho následcích a možnostech svépomocné i odborné pomoci. Na konci praktické části zhodnotíme, jak by šlo povědomí o tomto problému zvýšit a lépe informovat laickou veřejnost, protože právě vědomí o možnostech partnerského násilí napomáhá označit pachatele a pomoci obětem.

KLÍČOVÁ SLOVA

žena, muž, partneři, domácnost, násilí

ANNOTATION

This bachelor thesis deals with the knowledge of middle-aged women in the selected location on the topic of partner violence. In the theoretical part we make an overview on the topic of domestic-partner violence, particularly from the perspective of the victim as a woman with the support of specialised literature. In the practical part we focus on this topic, and we aim to find out how the middle-aged women in the selected location of Elixír fitness studio are informed on the topic of partner violence using an online questionnaire. In the conclusion of the bachelor thesis we have a comprehensive overview of the topic, about partner violence from the perspective of the offender, the victim. About its consequences and the possibilities of self-help and expert support. At the end of the practical part we assess the possibilities to increase awareness of the problem and to better inform the general public, because the awareness about the signs of partner violence helps mark the perpetrators and help the victims.

KEYWORDS

woman, man, partners, household, violence

Obsah

1	Úvod	6
2	Vymezení pojmu domácí násilí.....	7
2.1	Vymezení pojmu násilí v rodině – partnerské násilí.....	7
2.2	Druhy partnerského násilí	8
2.3	Znaky a fáze násilí.....	9
2.4	Žena obětí, muž pachatelem.....	10
2.4.2	Cesta ženy k roli oběti	14
2.4.3	Děti uprostřed partnerského násilí	17
2.5	Muž obětí, žena pachatelem	19
2.6	Nebezpečné pronásledování (stalking)	20
2.7	Následky násilí.....	24
2.8	Pomoc obětem partnerského násilí	25
3	VÝZKUMNÁ ČÁST.....	29
3.1	Cíle, výzkumné otázky, předpoklady, metodologie	29
3.2	Metodologie	30
3.2.1	Dotazník, předvýzkum, popis cílové skupiny.....	30
3.2.2	Popis cílové skupiny - rozhodnutí o populaci a vzorku	30
3.3	Výsledky šetření	31
3.4	Vyhodnocení stanovených předpokladů.....	39
3.5	Diskuze a komparace dat	42
4	Závěr.....	48
5	Seznam použitých informačních zdrojů	50
6	Seznam příloh.....	51

1 Úvod

Rodina by měla být místem, kde najdeme zázemí, klid, lásku, podporu a bezpečí.

Pokud se v partnerských vztazích vyskytují v nadměrné míře negativní emoce, mohou přerůst v násilí – partnerské násilí. Kde je žárlivost, vztek, urážky, psychické i fyzické trýznění mezi partnery, tam formu násilí najdeme. Násilí se dotýká jak samotných aktérů, tak jejich bezprostředního okolí, kdy se obětí, třebaže nepřímou, stávají zejména děti. Partnerské násilí se děje za zavřenými dveřmi, kde díky soukromí často nebývá odhaleno.

S násilím se můžeme setkat ve všech sociálních vrstvách bez ohledu na ekonomické zabezpečení, výši vzdělání, pohlaví, věk či etnický původ. Násilí má mnoho podob. Některé jsou méně nápadné a hůře odhalitelné, jiné mohou být okolí zřejmé na první pohled. Vyskytovat se může ve formě fyzického (rány pěstí, kopání, bití...), psychického (slovní napadání, urážky, vydírání...) sexuálního (vynucené sexuální praktiky nebo naopak odpírání sexuality často společně s urážením těla oběti...) a ekonomického (vydírání materiálními prostředky, vynucení finanční závislost a s tím spojené odpírání peněz...).

S partnerským násilím se tedy můžeme setkat i ve vztazích, kde bychom jej rozhodně nečekali. Pokud na něj v životě narazíme, i když ne přímo, ale v našem okolí – jako kamarád, kolega v práci nebo soused, je třeba mít oči otevřené a oběti pomoci. Žádná z žen si nepřeje žít v násilném partnerství, jen některé v sobě naleznou sílu odejít až moc pozdě, pokud vůbec.

V této práci nahlédneme do smutného světa partnerského násilí, které může končit i smrtí, a to hlavně z pohledu žen jako obětí a mužů jako pachatele. V teoretické části si povíme o násilí obecně a v části praktické zjistíme informovanost žen středního věku díky elektronické databázi Elixír studia – studia pro zdravý pohyb a životosprávu - na toto téma a závěrem zhodnotíme možnosti, jak neodbornou veřejnost lépe informovat a tím násilí předcházet.

TEORETICKÁ ČÁST

2 Vymezení pojmu domácí násilí

Domácí násilí jako pojem prozatím nemá ustanovenou jednotnou definici, kterou bychom našli stejně užívanou při výzkumu a v odborných publikacích. To nás může mást při výstupu ze závěrů z různých studií.

Typické je jeho opakování po dlouhou dobu a nárůst intenzity. Oběti i pachatelem se může stát opravdu jakýkoli člen rodiny. Násilí v domácnosti můžeme rozdělit dvěma směry – násilí mezigenerační či partnerské. (7)

Já se budu v práci zaměřovat na partnerské násilí. Chápejme jej jako násilné chování v intimních vztazích a pro tuto práci ve vztazích heterosexuálních, ač samozřejmě může nastat i v intimním vztahu osob stejného pohlaví. (7)

Nejčastějšími oběťmi se stávají ženy a děti, jakožto fyzicky slabší členi domácnosti. Nejedná se jen o fyzické násilí, ale také o sexuální a ekonomické, v těchto případech trpí častěji žena a případně s ní děti a pachatelem je tedy jejich mužský rodinný příslušník. Ovšem stane-li se obětí žena či dítě, také musíme brát v úvahu, že společnost na ně bude pohlízet skutečně jako na oběť. Budou litováni, nikoli vysmíváni. Proto spíš žena než muž požádá o pomoc třetí stranu a známe tak víc ženských než mužských obětí. Jako psychické násilí volí k trýznění svého protějšku častěji žena na muže. (7)

2.1 Vymezení pojmu násilí v rodině – partnerské násilí

Partnerské násilí je zajímavé ve své podstatě vztahů jako takových. Máme tendenci v lásce vlastnit a omezovat, to nám dává pocit moci a nadřazenosti. Žárlivost, nízké sebevědomí, člověk, co je k nám z mnoha důvodů připoután, to vše a mnohem více je krokem k partnerskému násilí. (7)

Partnerské násilí se nevztahuje jen na násilí v domácnosti. Může se týkat i dvojice v počátku vztahu, kdy spolu nebydlí, nebo naopak nastane až po jeho ukončení, kdy se jeden od druhého odstěhuje a domácnost spolu nesdílí. (7)

K násilí dochází mezi dvěma lidmi, pokud jsou přítomny děti, tak se dotýká i jich, v soukromí. Má vzrůstající křivky, dlouhodobé trvání a točí se v cyklech. (7)

2.2 Druhy partnerského násilí

Formy partnerského násilí se povětšinou vyskytují jako kombinace několika forem dohromady: fyzické, psychické, sexuální a ekonomické. (7)

Do **fyzického** násilí řadíme například fackování, bití, kopání, škrcení, pálení, mlácení o zeď, rány pěstí, ohrožování nožem nebo jinou zbraní apod. (7)

Psychické násilí je násilí slovní, útočící na naše emoce, na duši. Mnohdy bolí víc, než fyzické rány, které jsou viditelnější. Patří sem nadávání, podezřívání, zesměšňování, podceňování, ponižování za zavřenými dveřmi i na veřejnosti ve společnosti. (7)

Jako **sociální** násilí vnímáme izolaci od okolí. Zakazování kontaktu s jinými osobami – přáteli, rodinou. Kontrola osobních věcí oběti. Stalking telefonů, SMS, pošty. Sledování toho, co oběť dělá, kde a s kým je, narušování soukromí. (7)

Vyhrožování, vydírání, nátlak. Zastrahování možnými tresty za chování, které pachatel neschvaluje. Vyhrožování fyzickým trestem. Samo ublížením, psychický nátlak na oběť. (7)

Sexuálním násilím rozumíme vynucené sexuální praktiky, proti vůli oběti. Znásilnění, výhrůžky a hrozby k praktikám, které oběť odmítá, ale i odpírání sexu spojeného s výsměchem na účet vzhledu dotčeného. (7)

Ekonomické násilí se dotýká peněz. Omezování druhého v přístupu k financím, zákazy vydělávat vlastní peníze – chodit do práce, neposkytovat finanční podporu chodu domácnosti, nebo z druhé strany nepřiměřené nucení do práce. (7)

2.3 Znaky a fáze násilí

Mezi znaky partnerského násilí řadíme:

Delší trvání, opakování, vzrůstající tendence, jasné role oběti a pachatele, soukromí při jeho páčání. Násilí v domácnosti probíhá v cyklech. Násilnou fází vystřídá fáze klidu, a znovu násilná fáze, která s časem eskaluje. Od nadávek po ublížení na zdraví. Pokud situaci nazýváme partnerským násilím, umíme zde jasně rozlišit násilníka a oběť, jejich role jsou stálé, nestřídají se a žádný další vztah, jakože partnerský, se nerozvíjí. Domácí, partnerské násilí dále probíhá za zavřenými dveřmi, v soukromí, bez svědectví veřejnosti. (7)

Násilí mezi partnery se neobjevuje jen jednou, jedná se o opakované jednání jednoho partnera k druhému. Na počátku se oběť většinou potýká se slovním napadáním, které jí může na násilníka vyjádřit první varovné signály. Postupem času násilí verbální přerůstá v násilí fyzické. Nečekejme týrání v jednom kole, pachatel zaútočí a své chování zkrátí do období klidu, kdy se chová normálně. V duchu vztahu cukru a biče se oba dva vzájemně připoutávají a situace je nutí být na sobě takřikajíc závislí, nedovolí jim partnerství opustit. Intervaly mezi klidným obdobím a tím násilným se zkracují a pozitivní emoce se pomalu vytrácejí. (7)

Tento cyklus, kdy se střídají výše zmíněné situace partnera, který je v roli oběti, donutí ve vztahu přetrvávat, klidně několik let, než se rozhodne jednat a tuto situaci ukončit. (7)

„Cyklus násilí se skládá ze tří oddělených a odlišných fází:

1. **Fáze narůstání tenze** - Zahrnuje mírné incidenty (verbální agresí – kritizování, nadávky, facky apod.). U oběti se zvyšuje napětí a strach z možného násilí a oběť se snaží odvrátit budoucí eskalaci násilí.
2. **Fáze násilí** – Relativně krátká fáze, trvající od několika minut do několika hodin, v jejímž průběhu tenze z předchozí fáze eskaluje v otevřené násilí a může mít za následek zranění, případně až smrt.
3. **Fáze líbánek, klidu** – Situace se uklidní, v průběhu této fáze se násilník omlouvá, slibuje, že násilí se už nebude opakovat, projevuje lítost nad svým chováním. V některých případech se ale násilník neomlouvá a vinu za své násilné chování připisuje oběti. Pokud ale oběť změní své chování, slibuje, že se násilné epizody už nebudou opakovat. Tato fáze může

být v počátku trvání vztahu nejdelší, ale v průběhu času se obvykle stává výrazně kratší, až téměř vymizí velmi rychlým přechodem do fáze narůstání tenze.“ (7, str. 37)

2.4 Žena obětí, muž pachatelem

Nejčastějším terčem jsou ženy, zájem se v této problematice ubírá hlavně tímto směrem. Nejvíce se mluví o ženách, jako o obětech partnerského násilí, dokazují to i počty výzkumů doma i za hranicemi. Děje se tak jak v právě probíhajícím vztahu, kdy spolu dva randí, chodí, žijí, či ve svazku manželském, ale i po jeho ukončení, jako ex-přítelkyně, ex-manželka.

Vztahy partnerské povahy jsou výjimečné právě tím, jak jsou si dva lidé blízcí. Znají své silné i slabé stránky, ví, jak druhého ovlivnit, jak se ho případně dotknout, na jakou strunu zahrát. Díky tomu, že spolu dva žijí, mohou útoky probíhat za zavřenými dveřmi, bez přítomnosti svědků, proto jsou těžko odhalitelné. Pokud si někdo povšimne, omlouvá situaci, považuje ji za výjimečnou, radši se sám vyhne možnému konfliktu a zavře oči, stejně jako žena. (6)

Týraným ženám můžeme připsat opakující se **charakteristiky**, dle kterých je můžeme rozeznat. Jsou to často ženy s nízkým sebevědomím, neváží si sami sebe a mají tendenci obviňovat se i za věci, za které nemohou. Je povahou podřízenou partnerovi. Poslouchá jej. Je finančně závislá, s minimálními nebo nulovými kontakty s jinými lidmi. Ne pouze utápnuté ženy bývají takto uzurpovány, ale i ty v pracovním světě úspěšné, jinak aktivní a na první pohled silné ženy, které se i proto bojí říci pravdu. (6)

Žena je vyděšená, partnera omlouvá. Nevidí možné východisko ze situace, domnívá se, že si takový přístup zaslouží. Často na zlé chvíle zapomene, schválně je sama sobě popírá, doufá, že už se to nebude opakovat, že se muž polepší, když ho ona nebude provokovat. Má pocity hanby, nevypráví o tom nikomu, stydí se, jak s ní muž jedná. (6)

Když už se odhodlají vyjít s pravdou ven, kladou si otázky, co se s nimi bude dít dál, zda se zvládnou postarat samy o sebe, zda je někdo podpoří, uvěří jí, zvládne situaci i s dítětem, ochrání jej a v neposlední řadě se bojí o fakt, co se stane, až je rozzuřený muž najde a bude chtít trestat. (6)

Máme **legislativa** a **instituty** nabízející konkrétní postupy v řešení. Ženy ví, kam se mohou obrátit a že v tom nejsou samy. První krok je ale hlavně na nich samotných. Takovéto případy nemají okamžitá a jasná řešení. Musí se na nich pracovat a může se i stát, že se rozhodne v kruhu násilí zůstat, ač to vyškoleným pracovníkům či okolí přijde zvláštní, musíme její rozhodnutí respektovat a doufat, že svůj názor změní. (6)

Hlavním důvodem, proč se zrovna mezi dvěma lidmi odehraje tento vztah, určuje jejich charakter. Buď se jedná o osobnostní rysy útočníka, nebo oběti, nebo obou. **Jedná se o rozkol v charakterových vlastnostech**, o to, s čím se narodili, či si přinesli ze životních zkušeností ze svých rodin. Jaký měli model v domácnosti, na co byli zvyklí, co jim přijde normální, jak se naučili vnímat role matky a otce. Mezi další faktory můžeme zařadit rozpad osobnosti pod vlivem závislostí. Alkohol či drogy mohou být spouštěčem násilného chování u nestabilního jedince. Pod jejich vlivem se také mohou znenadání začít projevovat různé vrozené či získané psychické poruchy. (7)

Ten, kdo koná násilí na druhém, stejně jako například v šikaně ve škole, disponuje jakousi převahou. Může to být převaha síly fyzické, psychické, či ekonomické, které si je vědom a své prvenství a převahu si potřebuje dokazovat. Dotyčný chce mít oběť pod svou nadvládou. Řídit ji, rozkazovat. Často si pod tíhou zamilovanosti prvních signálů nevšímáme a omlouváme je právě láskou. Přehnaný zájem o vše, co oběť dělá, může působit lichotivým dojmem. Zájem dotyčnou těší, lichotí jí. Partner se zajímá o její volný čas a o vše, co oběť dělá. Chce jí být na blízku a mít ji pod dohledem. Ta pak často ztrácí kontakt s druhými, s rodinou, přáteli a omezí svůj volný čas jen na druhého. (7)

Pod tíhou genderové role se ženy zmítají pocity dostát své úlohy pro muže. Být hodnou a poslušnou, dělat muži radost a poslouchat jej. Myslí si, že pokud se bude chovat tak, jak si násilník přeje, minimalizuje či úplně odstraní jeho negativní projevy. (7)

Některým ani nepřijde ona situace zvláštní. Domnívají se, že jako ženy musí přeci něco vydržet a být rády, že nějakého muže mají, být vděčné, myslí si, že je to normální. V důsledku zvyšujících se nároků násilníka k oběti a jejím neustálým snahám jim dostát, vyhovět, se cyklí právě ve fázích násilí. Proto násilí probíhá ve fázích, jak je uvedeno výše, a má narůstající směr. (7)

2.4.1 Mýty o násilí vůči ženám

Mezi ty, jejichž triviálnost nás může až překvapit, patří názory typu: Milují usmiřování a proto se bijí, na tu jeho ženskou nic jiného neplatí, neví, jak jinak by ji usměrnil, může si za to sama. (2)

Díky tomu, že se o tomto tématu čím dál více otevřeně hovoří, předsudky jsou vyvracovány a do podvědomí laiků se dostávají pravdivé názory. (2)

Obecně pokládáme násilí jako řešení problémů a sporů za zbytečné a neoprávněné. Nemůžeme akceptovat názor, že muž pro svou vůdčí pozici má právo ženu usměrnit, aby se s ní nemusel věčně dohadovat a aby ho ona svou vyřídilkou neumluvila. Stejně tak nelze akceptovat mínění, že žena má mít soudnost, muže neprovokovat, nedávat mu záminku, že všechno má svůj důvod. Takové tvrzení staví ženu do pozice spolupachatele, spoluviníka aktu. Padají otázky, jako co udělala špatně, jak se mohla tak hrozně chovat, že muže dohnala k tomu, aby ji usměrnil a potrestal fyzicky. Existuje nějaká situace, která by ho ospravedlňovala k tomu, chovat se vůči ženě násilnický? Co třeba je-li nevěrná, drzá, neplní manželské povinnosti, nestará se o domácnost, špatně vaří. Ne, nelze nabývat dojmu, že je akceptovatelné ženu trestat či vychovávat za použití fyzických trestů, ať už muži nevyhovuje cokoli. (2)

K násilnému chování **může být spouštěčem alkohol, ale ani ten nikoho neomlouvá**, není to nemoc, za kterou můžeme schovávat chování pod jeho vlivem, je to závislost, která může vyprovokovat či vygradovat nevhodné chování. Že je násilí spjato s užíváním alkoholu je faktem, ovšem neznamená to, že se tak násilí vyskytuje pouze a jedině. Nemůžeme na něj toto chování stoprocentně svádět, je to pomocník pro jeho průchod, ovšem ne všichni, co pijí, propadají v opilosti agresi a naopak i abstinent může být pachatelem domácího násilí. (2)

Mezi další časté předsudky patří domněnka, že se násilí stává jen výjimečně a pouze u sociálně slabších jedinců. Není pravdou, že nevzdělaní lidé více sahají po násilí jako nástroji ke komunikaci. Výzkumy ukazují, že **násilí protíná všechny společenské třídy**, bez ohledu na jejich finanční zabezpečení, stupeň vzdělání nebo společenský statut. Společenské postavení se v rozdílech odráží až při jeho samotném řešení. Je zde rozdíl v tom, zda jej jsou ochotni přiznat, připustit si a řešit, nebo spíše přehlížet a situaci ignorovat. Rozdíl v možném odhalení je také v místě, kde se násilí děje. Pokud někdo žije v bytovce, má kolem sebe

sousedy, hůře utají křik a hlasité výlevy, než za zavřenými dveřmi rodinného domku s velkou zahradou okolo něj. Ženy z vyšších kruhů udávají více psychického násilí, výhružek a ponižování, pro větší schopnost vzdělanějších mužů kalkulovat a vydírat. (2)

Dalším mýtem je, že díky tíze zajistit rodinu jsou muži mnohem přepracovanější jak ženy, nemohou tedy za to, že jim to někdy ujede. Mají být autoritou rodiny a nemají si nechat všechno líbit, mají ukázat hranice a držet si respekt. To bychom žili v patriarchálním světě, kde muži vládnu a ženy nemají žádná práva. Pokud se muž domnívá, že má a má mít navrch, může ženu usměrňovat a ovládat, má nad ní jakousi moc a kontrolu, je přesvědčen o tom, že má právo s ní jednat dle vlastního uvážení a když uzná za vhodné, může proti ní využít fyzického násilí. Tedy **mezi běžnou hádkou a partnerským násilím je rozdíl**. Pokud se spolu žena a muž hádají, mají stejné možnosti na vítězství. Pokud do hádky zapojí muž fyzické násilí, je téměř jasné, kdo z nich má navrch a kdo vyhraje. Takto může muž ukončit spor pokaždé jako vítěz, má-li nad ženou fyzickou převahu, svůj názor si takto prosadí. (2)

Mezi mýty řadíme též krátkozraký názor, že pokud si žena někoho vezme, vybere za partnera a žije s ním, je to povětšinou její volba. Někdo by tedy mohl tvrdit, že si situaci vybrala sama a není třeba ji zachraňovat odněkud, kde si zvolila žít, může si za to sama a vlastně jí to určitě ještě vyhovuje. **Je ale faktem, že ne každý násilník ukáže svou pravou tvář hned zpočátku**. Někdy až za několik let, po svatbě, po narození prvního dítěte. Žena v opojení zamilovanosti signály nevidí a dle svého mínění vstoupila do vztahu s milým, okouzlejícím gentlemanem, z kterého se psychopat vyklube až záhy. Původně pozitivní chování se přehoupne v nepříjemné až později. Místo všímavého a starostlivého muže tu máme chronického kontrolora, stíhačku a někoho, kdo potřebuje mít přehled o každém kroku manželky. Z vášnivé zamilovanosti se stane chorobná žárlivost. První výlevy pachatel omlouvá, lituje jich, prosí za odpuštění a slibuje, že se již nebudou opakovat. Tomu žena ráda uvěří a doufá, že vše zůstane ve starých idylických kolejkách. Dokonce i spoustu let se stane, že žena věří v uklidnění situace a přeje si žít v poklidu se svým partnerem. Rozhodně si nepřeje být z vlastní vůle šikanována. (2)

Výše zmíněné mýty dělají z obětí viníky a obhajují jednání útočníků. Právě proto se pak oběti obávají požádat o pomoc, mají pocit, že si stěžují neoprávněně. Lidé mají ve zvyku se od problémů držet dál, zacpou si uši a zavrou oči, aby nemuseli čelit nepříjemným skutečnostem

a sami se nedostali do původně jen cizích potíží. Tím, že nezasáhneme, necháváme oběť bez pomoci, naší sobeckostí pak trpí a cítí se nepodporována. Naopak násilník se cítí neohrožen a vzhledem k tomu, že se mu nikdo nepostaví do cesty, pokračuje v tomto chování i nadále. (2)

2.4.2 Cesta ženy k roli oběti

Co předchází tomu, aby se v budoucím životě stala žena právě obětí?

Nejvíce poškozených pochází z narušených rodin. Vztahy mezi dospělými jej mohou negativně formovat. Může se ve svém dětském věku setkat s odmítáním, týráním ze strany rodičů, či je svědkem takového chování jednoho rodiče vůči druhému. Jsou mu tak uloženy předpoklady pro neschopnost fungovat v rovnoprávném vztahu. Taková žena si často volí nevhodné partnery opakovaně, vrací se ke stejnému typu mužů, je tak naučena fungovat. Nebyla-li rodinou přijata, má nízké sebevědomí, nevěří si a sama sebe si neváží. Vidí se jako ošklivá a hloupá. To má za důsledek začínat vztahy s kýmkoli, kdo si ji za partnerku zvolí a partnery je spíše vybírána, než že by se sama zamýšlela nad tím, koho by chtěla. Vstupují do vztahu s pocity vděku, že s nimi někdo, ať už to je kdokoli, chce být. (7)

Na jedné straně máme tedy absolutní bezmocnost a na straně druhé totální moc, je to vztah naprosto nerovnoměrný a nahrává tak dominanci násilníka do karet. Díky tomu, že se oběť stává psychicky závislá na druhém, útočník se stává jediným blízkým člověkem, jedná se o sociální izolace, také se setkáme s materiální závislostí, pachatel o všem rozhoduje, přebírá naprostou kontrolu nad životem druhého. Oběť si po čase převezme za vlastní pocit závislosti, myslí si, že druhý je opravdu lepší, schopnější a neví, co by si bez něho počala. Dává si za vinu násilné projevy partnera a tím zbavuje viny násilníka, opravňuje jeho chování a násilník tím získává nepsané právo rozhodovat o budoucnosti nejen partnerky, ale i jejich dětí. (7)

Rozpoznat týranou ženu bývá velice obtížné. Takovým stavem se nechlubí, dlouho doufá, že přestane a zároveň se za vzniklou situaci stydí. Následky násilí (psychický stav, modřiny...) připisuje jiným obtížím, stopy zakrývá a tají. (7)

Násilná osoba. Jaké signály nás na ni mohou upozornit?

V počátku vztahu bývá opravdu těžké, všimnout si náznaků a rizikové chování správně rozpoznat. Často ve víru zamilovanosti ani nic špatného vidět nechceme.

Zřejmé signály nevidíme, neslyšíme, ignorujeme. Nechceme si připustit, že by mohlo v budoucnosti něco takového nastat. **Vytěšňování a doufání ve zlepšení často nefungují, spíše vedou k narůstající tendenci násilí.** (7)

Mezi často se vyskytující nebezpečné signály patří **nadměrná naléhavost**. Partner brzy nutí partnerku k závazku. Může se za ním skrývat zasnoubení, svatba, děti, zkrátka akt, kterým si druhého k sobě připoutá. Pokud si nejsou sympatičtí vzájemně od samého počátku seznámení a sympatie vyřazuje jen muž k ženě, které dotyčný milý není natolik, aby s ním do partnerského vztahu vstoupila, nenechá se odradit a naléhá tak dlouho a usilovně, až žena ustoupí a nechá se, pro absenci jiného protějšku, do vztahu přemluvit. (7)

Je k ženě dominantní, **přebírá rozhodovací právo** nejen o věcech, týkajících se obou, tedy kam a s kým půjdou, co budou dělat, do čeho investují společně, ale i o osobních tématech ženy. S kým se bude stýkat ona sama, kam může a kam nemůže chodit, co by měla nosit na sobě. Chování vysvětluje jako dobré mínění pro oba, že to myslí dobře a ví, jak to bude nejlepší. Partner touží znát o partnerce naprosto vše. To, co dělala, jaká byla v minulosti, to co dělá, na co myslí v přítomnosti, potřebuje o všem vědět. Pokud jí není přímo nablízku, snaží se mít ji pod kontrolou třeba pomocí telefonu. Pokud se mu nedostává okamžité zpětné reakce, je rozčilen. Spojení schovává za dotazy, opakovaně se na něco ptá, nachází jakékoli záminky pro kontakt, který je ve skutečnosti pouhým mapováním jejích kroků. (7)

Pozvolně se ji snaží izolovat od druhých lidí v jejím okolí. Přesvědčuje ji, proč aktivity, které provádí bez něho, jsou pro ni špatné, proč lidé, s kterými se stýká, pro ni nejsou dobří a snaží se ji přesvědčit o přetrhání veškerého dění, kterého není součástí. (7)

Muž nebere ženu vážně. Je přesvědčen o její méněcennosti, o tom, že má minimální práva a měla by mu být podřízena. Často o ženách obecně mluví nehezky, má pro ně hanlivé pojmenování. Všimáme si nezdravého vztahu muže k vlastní matce, který může být protipólní. Buď svou matku naprosto, nekriticky a bezmezně miluje, nedá na ni dopustit, obdivuje ji a je pro něj dokonalou, nebo jí naopak opovrhne a nemá k ní žádný jiný vztah než k jiným ženám, pokládá ji za taktéž podřazenou všem mužům, především sobě samému. (7)

Naopak násilná **osoba o sobě mívá narcistické mínění**, které dává jasně na odiv. Připadá si nadřazená, výjimečná a málokoho uzná jako sobě rovného. O ostatních smýšlí jako o hlupácích a prohlašuje, jak jsou neschopní. Nemá schopnost empatie, nedokáže se vcítit do pocitů a myšlení druhých. Na vše se dívá svýma očima, nechápe pohnutky druhých. (7)

Výše uvedené můžeme pozorovat na valné většině vztahů, potýkajících se s partnerským násilím. Mezi další, často se vyskytující, jsou například problémy se závislostmi. Při nadměrné konzumaci alkoholu, kdy se partner opakovaně, pravidelně opíjí. (7)

Není radno věřit tomu, že časem přestane kvůli ženě či dítěti, ba naopak, dítě situaci často ještě zhorší. Drogy psychiku člověka také ovlivňují. Ženy často trpí nutkáním muže zachránit, oblékají se do role matky, spasitelky, to nekončí úspěchem, naopak mnohdy samy drogu okusí a závislosti podlehnou společně s partnerem. S užíváním alkoholu a drog jde často ruku v ruce násilné až trestné chování. (7)

Pokud dotyčného předchází pověst, je buď přímo on, nebo okolí, přátelé, s kterými je v kontaktu, náchylný k násilnému, trestnému chování, měla by být partnerka ostražitá a nevěřit jeho výmluvám o tom, že za nic nemohl, byla to špatná shoda náhod, ostatní ho pomlouvají, že byl k takovému jednání donucen. **Je třeba stavět se k takovým informacím kritickým okem a jeho chování mapovat.** Typické pro násilné muže bývá potřeba jít naproti rvačkám, i když ví, že nemají šanci na vítězství, za každou cenu touží vyvolat konflikt. Chovají se nezodpovědně v péči o dítě, hazardují s vlastním zdravím i se zdravím okolí, jako je rychlá a nebezpečná jízda v autě apod. (7)

Síla a moc je pro muže s násilnými sklony důvodem k obdivu. Považuje násilnou převahu za prostředek k získání moci, k dosažení cíle, k ovládnutí druhých. Obdivuje známé osobnosti jako diktátory, drsné sporty jako box, má maskulinní smýšlení, autoritu uznává v síle. (1)

Jeho chování se vymyká přiměřené normě. Bývá extrémně žárlivý, majetnický. Vynucuje si bolestivé sexuální praktiky. Nepřiměřeně reaguje na běžné situace, nedokáže své emoce ovládat a udržet na uzdě. Je náladový, bez zjevné příčiny podrážděný. Snaží se v ženě vyvolat pocity viny, je manipulativní. (1)

Pro násilné vztahy bývá typické rychlé vzplanutí lásky v počátku, jak se říká – láska na první pohled. Uspěchané kroky v milostných vztazích bez toho, aby se dva lidé vzájemně

pořádně poznali. Dvojice je k sobě silně připoutána a bývá zde silná fyzická přitažlivost, na které je především vztah postaven. Ženy jsou mužem ve vteřině okouzleny, přikládají váhu osudu a takřikajíc ztrácejí pro muže hlavu – rozum – samy sebe. (4)

2.4.3 Děti uprostřed partnerského násilí

Je-li obětí partnerského násilí matka, musí se zabývat otázkou – co se stane s dětmi?

Veškerá rozhodnutí nejsou jen rozhodnutími za ni samotnou, ale dotýkají se i dítěte. Musí tedy myslet v nejlepším zájmu za oba. (5)

Děti mohou být svědky domácího násilí, mohou být též oběťmi nebo zneužívány k manipulaci týrajícího rodiče a sloužit pro výhrůžky tomu druhému. Nejedná se o jednorázový konflikt, ale o opakované a stupňované násilí. Děti jsou vyčerpány fyzicky i psychicky, žijí v neustálém vypětí a stresu. Mají poničené sebevědomí, chybí jim pocit klidu a jistoty rodiny, narušené vztahy k rodičům i modely partnerského vztahu si přináší do svého budoucího života a těžko navazují kvalitní milostný vztah, neznají správný model ani pro rodičovství. Cítí se nejistě, přebírají pocit viny na sebe. Mohou se vžít do role dospělého, nebo naopak jako velcí trpí sklony k dětinskému chování. Ve škole si všímáme poruchy pozornosti, soustředění, rozvíjení vztahu s druhými. Emočně se stahují do sebe, drží si odstup, například ze strachu důvěřovat blízkému, bojí se být citově poraněni. (5)

Každé dítě reaguje jinak, každé se s násilím umí jinak vypořádat. **Záleží také na tom, zda je svědkem, či přímým účastníkem, na jeho věku, vlastnostech.** Reagovat mohou stáhnutím se do sebe nebo naopak agresí, kterou znají jako prostředek komunikace z domova. Dítě je zmatené, je-li rodičem týráno, má ho rádo a zároveň se jej obává. Ztrácí na něj pohled jako na laskavý vzor a autoritu, buď ho považuje za sobě rovného, nebo, většinou matku, má potřebu chránit. (5)

Dítě může dále reagovat regresí, separačním strachem, úzkostmi, pronásledují jej noční můry. Chlapci reagují spíše navenek – agresivní jednání, nepřátelství, dívky trpí spíše vnitřními potížemi – deprese a psycho-somatické nemoci. Setkáváme se u nich s neklidem, úzkostí, nízkou sebeúctou, strachem, vinou, somatizací (bolest hlavy, břicha, nechutenství), problémy

se sebeovládáním, sebepoškozování. Starší děti často vyvolávají konflikty nebo přestávají komunikovat s vrstevníky i autoritami, utíkají k alkoholu, drogám. Jsou-li nuceny žít v domácnosti s násilným typem rodiče či se s ním musejí stýkat, traumatické zážitky se jím vrací ve vzpomínkách a ony jsou tak neustále vystavovány napětí. **V dospělosti se jim po zkušenostech z rodiny zvyšuje pravděpodobnost, že budou samy agresory, nebo si po vzoru rodiče najdou násilného partnera a stanou se oběťmi.** (5)

Roku 1994 byl zveřejněn první výzkum týkající se vlivu násilí v rodině na dítě a to v Británii.

Byl vydán pod záštitou organizace Action for Children a výsledky ukazují, že následky si dítě nese stejné, i v pozici nepřímého aktéra, jako přímá oběť násilí. Jednalo se o 188 žen s dohromady 246 dětmi. (7)

„Ve zprávě se píše, že děti mohou být krátkodobě bojácné, odtahované, úzkostlivé, agresivní a zmatené a mohou trpět poruchami spánku, potížemi ve škole a mít problémy s hledáním kamarádů...

Následující údaje, publikované v tomto průzkumu ukazují, jak běžné jsou tyto krátkodobé vlivy na děti:

91% žen věří, že jejich děti byly krátkodobě poznamenány

72% říká, že děti byly vyděšené

48% říká, že se jejich děti uzavřely do sebe

34% říká, že se u jejich dětí objevily problémy s nočním pomočováním

31% říká, že děti začaly mít potíže ve škole

Výzkum rovněž prokázal, že děti nenesou jen krátkodobé následky – trpí také dlouhodobými problémy:

86% matek si myslí, že jejich děti byly dlouhodobě poznamenány

33% matek si myslí, že děti se začaly chovat násilně a agresivně a jsou hůře zvládnutelné

29% matek si myslí, že děti zůstaly rozmrzelé a zahořklé

31% si myslí, že jejich dětem chybí sebedůvěra

24% si myslí, že jejich děti nedůvěřují lidem a špatně budují vztahy“ (7, str. 96, 97)

Jak se tedy zachovat k dítěti, které je vystaveno domácímu násilí?

Je třeba vnímat jejich strach, neštěstí, zmatení a zlobu. Důležité je jim situaci vysvětlit, mluvit s nimi. Dobré je nechat dítěti situaci porozumět prostřednictvím třetí osoby, která jim vysvětlí, že to není jejich vina. Dobré je také, pokud rodič, který byl pachatelem, uzná svou vinu a oba rodiče projeví zájem o pocity dítěte. (5)

Všechny týrané ženy nejsou stejné, některé situaci řeší i z pohledu role matky, jiné samy za sebe z role partnerky. Je třeba k nim přistupovat, stejně jako ve všech oblastech bytí, s **individuálním pohledem**. Z důvodu malé informovanosti veřejnosti byla situace takových žen v minulosti prakticky neřešitelná. Lidé je přehlíželi, nevěděli, jak se zachovat. Situace se ale neustále zlepšuje. (6)

2.5 Muž obětí, žena pachatelem

Pomáhající instituce a výzkumné statistiky zabývající se problematikou partnerského násilí laikům i odborníkům ukazují, že obětí se může stát také muž. Pravděpodobnost je přibližně dvakrát menší. (8)

Muži většinou nevyhledávají pomoc lékaře. Zda je důvodem stud, nebo menší zranění, kdy lékař není potřeba, je otázkou. Ženy podle statistik u partnerského násilí nejednou utrpí bodné, sečné rány a jsou nuceny k bolestivým sexuálním praktikám. To se ženě na muži díky její povětšinou menší fyzické zdatnosti nepodaří a ti pak mají pocit, že když zranění nejsou vidět, nemá smysl je kdekoli hlásit. (8)

Muži také nestrádají tolik finančně. Mívají nadále svá zaměstnání, byty, jsou zabezpečeni. Proto mají více možností vztah ukončit, než ženy, které bývají závislé i po této stránce. (8)

Alkohol je využíván také více ze stran mužů, kteří jsou po něm násilní, ženy tak spíše až reagují už na násilné chování partnera, pijí pak oba dva, minimální jsou případy žen alkoholiček, které v tomto opojení útočí na svého druha. (8)

Fyzického napadání se tedy muži nemusí obávat tolik, jako **emocionálního násilí** – ponižování, vydírání, urážení, nadávky. I když i ženy jsou schopny bití, kopání, úderů tělem i věcmi. V rámci manipulace a vydírání používají děti, které navádí proti otci a upírají mu kontakt s nimi. Muži často cítí odpovědnost k rodině, takže nechtějí odejít ne ze strachu, ale právě z pocitu odpovědnosti a potřeby o rodinu se postarat i přes to, že je k nim žena násilná. (8)

Muži tedy více trpí na dlouhodobé **psychické násilí**, jako slovní napadání, nepřiměřené projevy žárlivosti, výhrůžky sebevraždou od partnerky, propadají do problémů s alkoholem a drogami, dopouštějí se trestních činů a mají kvůli partnerce ztížený kontakt s dětmi. (8)

Jako oběť nazvat muže je obtížnější, **mnohdy se na násilí podílejí a tak jsou zároveň útočníky, nebo se za oběť pouze vydávají**. Pokud se jedná opravdu o muže postiženého domácím, partnerským násilím, je třeba jednat s ním velice opatrně a laskavě. Bývají velice psychicky postiženi, role otce bývá nabourána. Neměli by mít pocit, že se za situaci mají stydět a že se k nim pracovník v odborné profesi chová nevhodně. (8)

U mužských i ženských obětí je shodné načasování vygradování násilí – vražda, která je nejpravděpodobnější v době odchodu od útočného partnera. (8)

2.6 Nebezpečné pronásledování (stalking)

Stalking = pronásledování. Dlouho opomíjená forma násilí, která je založena na naprosté posedlosti jednoho druhou osobou. (2)

Stalking staví do role obětí především ženy. Týká se také obyčejných lidí, není to záležitost jen slavných herců a zpěváků. Stalker může i nemusí oběť fakticky znát. Obtěžuje ji svou pozorností, o které zpočátku ani nemusí vědět. Pronásleduje, šmíruje. Poté se se snaží o blízkost s pronásledovaným. Bombarduje ho nevyžádanou poštou, zprávami, telefonáty.

Motivem mu může být slepá láska, obdiv, nebo naopak touha druhého děsit pro pocit nenávisti a zloby k němu. S opravdovou láskou ovšem nemá mnoho společného, spíš sem patří pojmy jako posedlost, touha po kontrole a moci. **Pachatelé touží svou oběť ovládat a vlastnit ji celou tělesně i duševně**, vědět, co, kde a s kým dělá, co si myslí. Jsou přesvědčeni o tom, že je (většinou ona jemu) souzena, že to dělají pro jejich, vyšší dobro, že dotyčné časem dojde, že patří jeden k druhému. Věří, že i když se navenek žena tváří a chová, jako kdyby zájem neměla, ve skutečnosti jej také hluboce miluje, nebo pociťuje povinnost být jí nablízku a dohlížet na ni. (2)

Konec násilí v domácnosti nemusí znamenat konec násilí samotného. Právě stalkingem často pokračuje i po rozchodu, rozvodu. Často bývalý partner pronásleduje ženu a vyhrožuje jí nebo i fyzicky napadá. Mnohdy se začne chovat podivně až po ukončení vztahu. Pomlouvá partnerku, kontroluje její aktivitu, ničí majetek. Stalking snižuje kvalitu života pronásledovaného, ohrožuje ho emocionálně i fyzicky - graduje-li do této roviny. Je to úmyslné narušení soukromí, osobního prostoru druhého, kterému je toto chování nepříjemné a má z něj strach. Slabší jedinec takový psychický nápor nemusí unést a zhroutí se. (2)

Většina stalkerů není psychopatická, netrpí nepřičetností a nejsou šílení, ve společnosti bývají normálně začlenění a i proto, že si myslí, že se nechovají tak, jak by neměli, ale **věří v nutnost svého počínání**, jsou běžnému okolí nenápadní a jen tak někdo by to do nich neřekl. (2)

Psychologové rozlišují pár typů stalkerů, o kterých si zde napíšeme. Člověk nikdy nespadá do jedné přesné charakteristiky, ale jeho chování se typem těchto skupin prolíná, jen procentuální zastoupení je jiné, ale pro lepší pochopení je toto určení prospěšné. (2)

Odmítnutý stalker:

Jeho stalkování předchází nějaký vztah s obětí. Bývá krátký a nijak více citově prohloubený. On ji poté, neschopen smířit se s odmítnutím, pronásleduje a vyhledává přítomnost i poté, co ví, že není žádána. Jeho cílem je situaci napravit a dostat se či vrátit do vztahu s obětí. Buď se snaží o znovunavázání nebo rozvinutí milostného vztahu, nebo cítí zlobu a zášť z odmítnutí a snaží se dotyčnou trestat. Tento typ stalkera je nebezpečný, může být poháněn silnými

vnitřními pohnutkami a je hrozbou ženě i jejímu blízkému okolí – dětem, novému partnerovi, obtěžovat může i přátele. (2)

Rozhněvaný stalker:

Tyto typy nežene láska, nýbrž jen zlost. Zlobí se, protože jsou přesvědčeni o tom, že se jim stala nespravedlnost. Touží po vyrovnání účtů. Chtějí druhému ublížit na oplátku, nadávají, vyhrožují. Myslí si, že mají na vztek právo, že jen reagují na zlo, které bylo mířeno proti nim samotným a tak jsou podle svého uvážení nyní v právu se mstít. (2)

Stalker hledající vztah

Aneb ctitel. Milují ženu a do morku kostí věří, že i ona začne milovat je. Že jí dají čas a pomůžou jí si to uvědomit. Žene je snaha o navázání milostného vztahu, někdy i věří, že v něm již jsou. Veškerá odmítnutí si vysvětlují po svém, tak, aby ladila s jejich scénářem, anebo je prostě přehlížejí a neberou v potaz. Jakékoli reakce jej motivují. Stačí mu, že přijde nějaká odpověď, jakákoli reakce na jeho chování je podle jeho vysvětlení opětovaný zájem druhé osoby. (2)

Jaké jsou důsledky stalkingu?

Nervové zhroucení oběti. Každý den s ním žena přijde do kontaktu, ať už přímého, či nepřímého. Musí počítat s jeho přítomností, neustále na něj musí myslet. Lidé jsou nejistí, vystrašení, trpí v navazování dalších milostných vztahů, i po ukončeném stalkování jedním, může mít strach z projevů sympatie od druhého, aby se situace neopakovala. (2)

A jak se bránit?

Dle trestního zákona, který říká, že:

„Kdo jiného dlouhodobě pronásleduje tím, že

- a) vyhrožuje ublížením na zdraví nebo jinou újmou jemu nebo jeho osobám blízkým
- b) vyhledává jeho osobní blízkost nebo jej sleduje
- c) vytrvale jej prostřednictvím prostředků elektronických komunikací, písemně nebo jinak kontaktuje

d) omezuje jej v jeho obvyklém způsobu života, nebo

e) zneužije jeho osobních údajů za účelem získání osobního nebo jiného kontaktu,

a toto jednání je způsobilé vzbudit v něm důvodnou obavu o jeho život nebo zdraví nebo o život a zdraví osob jemu blízkých, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo zákazem činnosti.

Odnětím svobody na šest měsíců až tři roky bude pachatel potrestán, spáchá-li tento čin:

a) vůči dítěti nebo těhotné ženě

b) se zbraní, nebo

c) nejméně se dvěma osobami.“ (9)

2.7 Následky násilí

Násilí je pro ty, co jej prožívají, psychickým a většinou i fyzickým utrpením. Je to nezákonné zacházení s člověkem, které je proti jeho základním lidským právům a nemělo by se vnímat jako domácí – soukromá záležitost. (2)

Následky má oběť viditelné – **na těle** i pouhým okem zprvu nespátřitelné – **na duši**. Po útoku je často nutné lékařské ošetření zranění a je nutné svěřit je do rukou psychologů pro následky duševní, jako jsou deprese, sklíčenost, neustálý strach, problémy se spánkem a někdy až pokusy o ublížení si, sebevraždy. Mnoho žen, které se po útoku dostanou do nemocnice, například i s vážnými otevřenými zlomeninami, otřesy mozku, krvácením, se snaží utajit jejich původ a ze zařízení se co nejrychleji dostat i za cenu vlastního zdraví a nedoléčení. Stydí se a obávají následků, kdyby se situace začala řešit. (2)

Pokud je situace bagatelizována či pravdivost utajována, nelze ženě pomoci a ta se vrací zpět do rodiny, kde se psychosomatické potíže prohlubují. Žije v neustálém stresu a pod tlakem, nemá chvíli oddechu a klidu. Vnitřní rovnováha je tedy poškozena, nejednou natrvalo zničena. Mnohdy se u nich objevují symptomy, které na sobě neznají, nesetkaly se s nimi ani v jejich okolí a neumí si je vysvětlit. Můžou mít výpadky paměti, panické stavy, zmatenost, neklid. (2)

Za běžných podmínek, jsme-li vystaveni nebezpečí, snažíme se z něj co nejrychleji dostat. Zde ovšem dotyčný v nebezpečí zůstává a to je velice vyčerpávající. Nastolí se tak v životě ženy **trauma**. Tedy situace, kterou neumí řešit. Neumí si vysvětlit, odkud se její potíže – nadměrné bití srdce, neustálé vypětí, pocit postřehu, spánkový deficit – berou a proč jimi vlastně trpí, což ji značně znepokojí. Objevují se i v situacích, kdy k nim člověk nemá sebemenší důvod, ale stále se vyskytují. Mozku stačí podobný vjem, který je spjat s nepříjemnou událostí. Známé slovo, vůně, hudba, mozku navodí pocit, že se při nich může opakovat něco špatného, co se nám dělo v minulosti a snaží se nás tak přivést do střehu, což si my neumíme spojit a vysvětlit. Reagujeme tak úzkostí, depresemi, hysterií. Každý potřebuje na zotavení jiný čas. Pokud se situace opravdu neopakuje, časem tyto příznaky slábnou a tělo zjistí, že se již nemá čeho bát a tyto reakce se zmírní či odezní. Tak by vypadala ideální situace, někdo ovšem trpí **flashbacky** ve stejné intenzitě a samy se mu nezmírní. Sahají pak pro uvolnění po lécích, alkoholu, který jim situaci na daný moment opravdu ulehčí,

ale nevyřeší je, přesune je jinam. Jedná se i o potlačení v daný moment, který někdo může volit, ale neznamená to jeho vymazání. Postupně si tak lze vypěstovat závislost, která se jeví zprvu nenápadně. **Je tedy správné a ne vůbec ostudné požádat o pomoc přátele či odborníky, protože čím déle jedinec v násilném prostředí žije, tím hlouběji jej zasahují jeho negativní následky.** Kromě zranění na těle, která jsou povětšinou zaléčitelná, jsou hlubší šrámy na duši, které se v takovém prostředí prohlubují. Snižují sebevědomí, až si dotyčná sama sebe přestane vážit úplně. Je tedy uměním odejít včas, správně odhadnout, kdy už nemá smysl dávat muži další šanci na změnu, protože se sám změnit nedokáže. (2)

2.8 Pomoc obětem partnerského násilí

„Domácí násilí se stalo společensky reflektovaným problémem teprve v okamžiku, kdy se ho nejrůznějším nestátním neziskovým organizacím podařilo prosadit jako **mediální téma**. Do té doby se o domácím násilí veřejně nehovořilo. Jedna část veřejnosti o existenci ponižování a týrání v partnerských vztazích a v širší rodině neměla tušení, druhá ho znala z vlastní zkušenosti, ale vnímala ho jako problém hluboce soukromý. Současného stavu, který lze hodnotit jako „maximum možného“, bylo dosaženo za pomoci mezinárodních institucí, pod systematickým tlakem nestátních neziskových organizací na prosazení legislativních změn, které by přinesly ochranu osob ohrožených domácím násilím, včetně sankcionování a psychologické pomoci osobám násilným. Po několikaletých diskuzích a mnoha mediálních akcích bylo, včetně výstupů formulovaných a přijatých odbornou veřejností, docíleno **společenského konsensu**. Ten našel své vyjádření nejprve v trestním zákoně, který uzákonil trestnost domácího násilí a posléze v přijetí zákona o ochraně před domácím násilím. Úspěšné aplikaci právního rámce do praxe předcházela koordinovaná příprava všech spolupracujících institucí, kterým zákon o ochraně před domácím násilím určil jak přesně stanovená oprávnění, tak povinnost v této oblasti za využití a pomoci dosavadních zkušeností nevládních organizací. Od roku 2007 působí při Radě vlády pro lidská práva Výbor pro prevenci domácího násilí. Mezi jeho první cíle patří zařazení trestného činu pronásledování do trestního zákona a vypracování Národního akčního plánu pro boj s domácím násilím. Výbor se schází na pravidelných schůzích“ (8, str. 176)

Zákony stojí na straně oběti, to ale až v případě, že je odhaleno a řešeno. Partnerské – domácí násilí se děje častěji, než bychom si mohli připustit, není to tak ojedinělá záležitost, jak se většina z nás domnívá. Pokud jej lidé budou umět rozpoznat a správně označit, pak využít odvahy a postavit se za svá práva či práva někoho blízkého, známého, který se s násilím potýká, je to krok správným směrem. Nebude-li se poškozená stydět a mluvit o potížích, které ji potkaly, dodá tak nepochybně odvalu i ostatním, co by jinak tiše trpěli. Ukáže tak, že je situace řešitelná a nikdo se nemusí s násilným partnerem smířit a trpět po zbytek života v jeho blízkosti. (2)

Jakmile se žena rozhodne násilí ukončit, může využít podpory státních orgánů, policie. Pomocné složky mohou působit jednotlivě či pomáhat současně a prolínat se. Ve správním řízení se odkazujeme na **pomoc Policie ČR a intervenčních center**. Policie ČR může **násilníka vykazat ze společně užívaného bydlí** s obětí až na deset dnů. Fyzicky pak provede kontrolu, zda je zákaz plněn. Deset dnů je verdikt, který je jasně daný a není možné jej zkrátit ani na základě rozhodnutí oběti. O prodloužení vykazání a zákazu styku může následně rozhodnout soud, ale již je třeba výslovného rozhodnutí oběti, bude tak sjednáno na její žádost a to jedině. Opouští tedy společnou domácnost agresor. Pokud dojde k zákazu styku pachatele s obětí, neznámá to, že se automaticky nesmí stýkat s dětmi. Pokud prokáže, že o styk s dětmi stojí a že jim přímo ubližováno nebylo, má na to jako rodič právo. Pokud hrozí nebezpečí, je možné nařídit styk jednoho rodiče s dítětem pouze za přítomnosti třetí, pověřené osoby, která se zabývá péčí o děti nebo u rodinného poradce. Pokud se například otec choval násilně i k dětem, je mu s nimi styk zakázán a může tak být učiněno v plném rozsahu. Tento proces nelze sjednat preventivně, **bohužel je možný až poté, co násilí proběhne**. I když je pro oběť těžké vyjádřit se z problémů nahlas, měla by tak činit, je nutno, aby si uvědomila, že není hanba na její straně a naopak, že tím, že se nebude stydět a veřejně o tom bude schopna mluvit, ukáže na pachatele a ten již nebude mít volné pole působnosti, nebude skryt. Těžší tak musí nepochybně být zveřejnění v případě bydliště na malém městě, vesnici, kde se všichni znají a odkud se ani jednomu odejít nechce. (2)

Podat trestní oznámení lze na kterémkoli státním zastupitelství, policie nemůže toto oznámení odmítnout. Můžeme jej sepsat na místě, podat do podatelny, doporučeně doručit poštou či vypovědět ústně přímo na místě. Je vhodné písemně zažádat o vyrozumění výsledku tohoto oznámení, bez něj nemá policie povinnost kontaktovat nás o jeho výsledku. Pokud se

jedná o vysoce ohrožující druh násilí, jako je znásilnění, násilí páchané na dětech, přímé a akutní ohrožení, je vhodné ohlásit situaci přímo na specializovaných kriminálních odděleních, nebo skrz neziskovou organizaci, kterých je dostatek. Zajistíme si tak korektní zpracování, diskrétní a správné řešení. Intervenční centra jsou specializovanými místy pro osoby ohrožené partnerským násilím, můžeme je kontaktovat i telefonicky, mezi nejznámější patří **DONA linka**, zde si můžeme být jisti kvalitními informacemi, které nám pomohou v řešení situace zdárně pokračovat. (2)

Po jakémkoli incidentu je důležité **zachování důkazů**, které nám zajistí jistotu v utvrzení pachatele a nepochybně dodají sebejistotu při jeho obviňování. Pokud se necháme ošetřit lékařem, vyžádáme si lékařskou zprávu. Pokud nepovažujeme zranění za vážná natolik, abychom se nechali vyšetřit v nemocnici, stačí i fotografie s časovým údajem, deníček s místem události a nejlépe i se jmény svědků, kteří mohou potvrdit pravdivost popisovaného incidentu. Důležité je zapamatovat si výhružky, které by mohly být předzvěstí provedeného aktu. Na základě sesbíraných informací je za pomoci intervenčního centra možné sestavit bezpečnostní plán. (2)

Jak si může oběť – zaměříme se především na ženu, jako častější cíl partnerského násilí – pomoci sama?

Přímo v průběhu aktu je, pokud možno, dobré myslet, kam se nenechat zahnat. Je důležité vyhybat se místům s věcmi, které mohou sloužit jako zbraň více, než jinde. Patří sem kuchyň, dílna. Snažit se **zůstat na otevřeném prostoru**, kde je možnost úniku a bude ženu slyšet, tedy nepatří sem sklep, garáž. (2)

Díky **mobilním telefonům** existuje možnost ozvat se druhým, i když nejsou nablízku. Stačí tak číslo na policii, které vytočíme a udáme polohu a stručně a jasně sdělíme, o co se jedná. Je dobré znát místo, kde žijeme, pro plán útěku a nejlépe směrem k sousedům v okolí. Je dobré, pokud se žena svěří a okolí bude připraveno na situaci reagovat, nebude tak překvapeno, až bude žena potřebovat rychle pomoci. Jakmile se žena svěří někomu známému, nemusí si pro pomoc chodit až ke dveřím, ale využít domluvy a zvolit si tajný signál či nenápadné slovní spojení do telefonu, kterému druhý porozumí a zavolá policii. (2)

Pokud není na blízku osoba, je vhodné použít nenápadnou výmluvu pro vzdálení se na nějaké veřejné prostranství jako nonstop provozovny, hasičárny, nemocnice, policie. Je třeba

promyslet cestu na místo, mít v provozu dopravní prostředek a peníze pro jeho okamžité použití. (2)

Kde nalezneme profesionální pomoc?

Pokud se dotyčná cítí osamělá a nemá nikoho blízkého, známého, na koho by se mohla obrátit, existuje řada profesionálů, kteří jsou připraveni a řádně vyškoleni být nápomocni. (3)

Pokud se žena necítí v bezpečí u sebe doma, může využít **azylové domy**. Nabízí ochranu a podporu i po dobu vykázaní násilníka ze společně užívaného obydlí. Intervenční centra nabízí nasměrování na utajené bydlení, kdy setkání s pracovníci domu proběhne na jiném místě a následně je do něj dotyčná doprovázena, nikdo, komu sama nepoví, tedy netuší, kde se nachází. (3)

Intervenční centra jsou poradnami, které fungují i na telefonu a zodpovídají kladené otázky. Je tedy možnost zastavit se v nich osobně, nebo pokud se dotyčná z nějakého důvodu necítí na osobní schůzku, stačí si zavolat. Cíl návštěvy určuje dotyčná sama a centra jí v tom poskytují podporu sociálně právní. Spolupracují s dalšími službami sociálního a zdravotnického zaměření v jejich okolí. Jejich služby jsou bezplatné a využít je mohou i osoby z okolí, kde se násilí vyskytuje, ne jen pouze oběť. Pro pomoc může i nemusí být podnět po zásahu Policií České republiky. Mezi takové nejznámější poradenské organizace patří DONA linka = nepřetržitá telefonická pomoc, ROSA = centrum pro týrané a osamělé ženy, RIAPS = krizové centrum sociálních služeb a prevence, ACORUS = psychosociální centrum, linky důvěry s širokou psychosociální pomocí, občanské poradny poskytující nestranné, odborné, bezplatné poradenství a upozorňující na nedostatky v zákoně příslušné orgány, rodinné poradny s psychologickou pomocí v životních krizích. Mezi veřejností je dobře známý Bílý kruh bezpečí, poskytující základní informace a praktické rady ohledně násilí za zavřenými dveřmi včetně emocionální podpory. Mezi státní instituce řadíme Policii ČR, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky apod. (2)

3 VÝZKUMNÁ ČÁST

Nyní se zaměříme na výzkumnou část práce, kdy se pomocí online dotazníků informujeme o znalostech žen středního věku, které navštěvují fitness studio Elixír na Praze 3.

3.1 Cíle, výzkumné otázky, předpoklady, metodologie

Cíl práce

Hlavní cíl: Zjistit znalosti dotazované skupiny žen o tématu „Partnerské násilí“.

Dílčí cíle:

Zjistit, zda se během svého života setkaly s nějakou formou partnerského násilí.

Zjistit, zda dotazované dokážou uvést organizaci, která se zabývá problematikou partnerského násilí.

Výzkumné otázky

Hlavní výzkumná otázka: Jaké jsou znalosti dotazované skupiny žen na téma Partnerské násilí?

Dílčí výzkumné otázky:

Setkaly se respondentky během svého života s nějakou formou partnerského násilí?

Dokážou dotazované uvést organizaci, která se zabývá problematikou partnerského násilí?

Předpoklady

Hlavní předpoklad: Správných odpovědí na znalostní otázky z dotazníku bude minimálně 80 %.

Dílčí předpoklady:

Během svého života se s nějakou formou partnerského násilí setkalo méně než 50 % dotázaných.

100 % dotázaných uvede organizaci, která se zabývá problematikou partnerského násilí.

3.2 Metodologie

Dotazník jsem sepsala elektronicky a rozeslala pomocí e-mailové databáze studia. Otázky v dotazníku se týkají informovanosti o partnerském násilí a jsou určeny pro ženy středního věku ve vybrané lokalitě.

3.2.1 Dotazník, předvýzkum, popis cílové skupiny

Dotazník

Sestavila jsem dotazník složený z 12 otázek ([dotazník k nahlédnutí v příloze č. 1](#)) za pomoci online programu „Survio“.

Respondentky měly možnost 10 uzavřených a 2 otevřených otázek a volily mezi jednou i více správnými odpověďmi. Jedenáctá otázka umožňovala hodnotit pomocí číselné škály „jako ve škole“ a k známce svou volbu slovně zdůvodnily.

Předvýzkum

Ověření dotazníku jsem provedla za pomoci rodiny. Rozeslala jsem ho napřed mé matce a tetě, abych objevila případné nedostatky. Jejich reakce byly kladné a to jak na formální stránku – tedy na jeho délku, formát otázek, grafické zpracování. Ohodnotily dotazník jako srozumitelný a já jej tedy mohla respondentkám rozeslat.

3.2.2 Popis cílové skupiny - rozhodnutí o populaci a vzorku

Dotazníky jsem díky e-mailové databázi pohybového studia Elixír (Vinohradská 70, Praha) rozeslala respondentkám, které splnily věkovou skupinu, na jejich e-mailové adresy. Po ujištění se, že dotyčná spadá do mé dotazované skupiny, tedy je ženou ve věku 45-60 let, dotazník pokračoval otázkami, které byly zaměřeny na znalosti vybrané skupiny žen o tématu partnerské násilí. Dotazník poté vyplnily anonymně.

3.3 Výsledky šetření

Návratnost dotazníků byla okamžitá a já si zvolila stanovit hranici 55 vyplněných dotazníků, s kterými ve své práci budu pracovat. Během 48h se mi navrátil požadovaný počet vyplněných dotazníků a já se mohla pustit do zpracování odpovědí.

Výsledky mého zkoumání byly zpracovány pomocí programu Microsoft Office. Veškerá data získaná z dotazníku jsem přepsala do tohoto programu a zpracovala do jednotlivých tabulek. Každá otázka má několik možných odpovědí. Respondentky měly tedy možnost zaškrtnout více odpovědí, dle libosti. Pouze jedna otázka je uzavřená s možností jediné možné odpovědi ANO/NE.

U otázky, kde měly respondentky známkovat jako ve škole, jsem uvedla tabulku počtu odpovědí a jejich podíl. U známkové otázky měly respondentky za úkol uvést i komentář zdůvodňující jejich odpověď. Známkou hodnotily všechny respondentky a vyjma 12 ti uvedly i popis, vysvětlující jejich hodnocení informovanosti. Přehled odpovědí na tuto otázku jsem uvedla [v příloze č. 4](#) této práce jako rozvinutou součást dotazníku. Vypsala jsem ty nejzajímavější a vypovídající celkové hodnocení a charakter odpovědí.

Kdo podle Vás může být obětí partnerského násilí?

52 dotázaných se domnívá, že obětí partnerského násilí může být žena i muž, pouze 3 z dotazovaných respondentek uvedlo, že obětí může být jen žena, pouze muže jako oběť neoznačila žádná z nich.

Tabulka č. 1: Oběť partnerského násilí

Odpovědi	Počet respondentů
žena + muž	52
pouze žena	3
pouze muž	0

Kdo podle vás může být pachatelem partnerského násilí?

Vyhodnocení otázky o pachateli partnerského násilí nám ukázalo, že 50 dotázaných označuje za pachatele partnerského násilí pouze muže, 5 muže i ženu a žádná z dotázaných nevolila jako odpověď jen ženu.

Tabulka č. 2: Kdo podle vás může být pachatelem partnerského násilí?

Odpovědi	Počet respondentů
pouze muž	50
žena + muž	5
pouze žena	0

Co je podle Vás stalking?

Jako stalking správně neoznačila popovídání si s přáteli žádná z dotazovaných žen. Fyzické sledování a nechtěné dopisy zvolilo 38 osob, fyzické sledování, nechtěné dopisy, sbírání informací o určité osobě a sledování jejich aktivit 17 dotázaných.

Tabulka č. 3: Co pro Vás znamená stalking?

Odpovědi	Počet respondentů
popovídání si s přáteli	0
fyzické sledování a nechtěné dopisy	38
fyzické sledování, nechtěné dopisy, sbírání informací o určité osobě a sledování jejích aktivit	17

Setkala jste se ve svém životě s nějakou formou partnerského násilí?

Tabulka níže nám říká, že 35 z dotazovaných se s jakoukoli formou partnerského násilí ve svém životě setkala, 20 tvrdí, že nikoli.

Tabulka č. 4.: Setkala jste se ve svém životě s nějakou formou partnerského násilí?

Odpovědi	Počet respondentů
Setkala jsem se ve svém životě s jakoukoli formou partnerského násilí	35
Nesetkala jsem se ve svém životě s jakoukoli formou partnerského násilí	20

Pokud jste se v životě setkala s nějakou formou partnerského násilí (ať už přímo vy sama, či zprostředkovaně ve svém okolí), prosím, napište, zda jste se zapojila do řešení situace (a pokud ano, jak) ?

Tato otázka rozvíjí otázku číslo 4 - Setkala jste se ve svém životě s nějakou formou partnerského násilí? - a to v případě, že dotazované odpověděly kladně. V takovém případě poskytly slovní rozvinutí a několik zajímavých odpovědí přikládám níže pod tabulkou č. 5 ([ostatní odpovědi naleznete v příloze č. 3](#)).

12 dotázaných se setkala s partnerským násilím a zároveň se nějakým způsobem zapojily do řešení situace. 23 respondentek se s ním setkalo, avšak do řešení se nezapojilo. Zbýlých 20 u otázky č. 4 uvedlo, že se v životě nesetkaly s jakoukoli formou partnerského násilí a tak se k této otázce nedostaly.

Tabulka č. 5.: Setkala jste se ve svém životě, ať už přímo či zprostředkovaně, s partnerským násilím a pokud ano, zapojila jste se do řešení situace – jakým způsobem?

Odpovědi	Počet respondentů
Setkání se v životě s partnerským násilím a zapojení se do řešení situace	12
Setkání se v životě s partnerským násilím a nezapojení se do řešení	23

Ukázky nejzajímavějších odpovědí:

„Známá z práce byla bita svým partnerem, nabízela jsem jí střechu nad hlavou, pokud by odešla a neměla kam. Neučinila tak, nejspíš se bála.“

„Nezapojila, bohužel, protože to bylo u sousedů o 3 patra výš a mám zásadu, že pokud to nevidím na vlastní oči, event. neslyším, tak nemůžu věřit nikomu. Párkrát jsem si takhle už "naběhla", tak proto. Rovněž jsem se bála toho pána, který manželku bil.“

„Stala jsem se obětí domácího násilí. Svěřila jsem se s tím, co prožívám kamarádkám, hodně mi pomohly a podpořily mě. S jejich pomocí, pomocí právničky, Rosy, kam jsem docházela a s pomocí psycholožky jsem se z toho dostala. Nejtěžší je najít odvalu v sobě!“

V jakých společenských kruzích se může partnerské násilí objevit?

Správné u této otázky byly všechny odpovědi a všechny dotazované zaškrtny všechny možnosti, kterými byla tvrzení, že se partnerské násilí může objevit ve všech těchto společenských kruzích: u mladých manželských párů, u nesezdaných dvojic žijících v jedné domácnosti, u seniorů, u homosexuálů a u etnických menšin.

Tabulka č. 6: V jakých společenských kruzích se může partnerské násilí objevit

Odpovědi	Počet respondentů
u mladých manželských párů, u nesezdaných dvojic žijících v jedné domácnosti, u seniorů, u homosexuálů a u etnických menšin	55

Vyberte, co podle Vás patří mezi druhy partnerského násilí.

V této otázce byla pouze jedna nesprávná odpověď a to násilí majetkové. To zaškrtno zároveň se všemi ostatními odpověďmi 9 respondentek. 15 dotázaných se domnívá, že mezi správné odpovědi patří násilí fyzické, psychické, sexuální, ekonomické i majetkové, které tam nepatří a naopak nezaškrtny sociální, které tam patří. 31 tázaných si myslelo, že mezi správné odpovědi platí pouze násilí fyzické, psychické a sexuální, což byly necelé odpovědi. Zcela správně tedy neodpověděla žádná z dotázaných.

Tabulka č. 7: Co patří mezi druhy partnerského násilí

Odpovědi	Počet respondentů
násilí majetkové, fyzické, psychické, sexuální, ekonomické, sociální	9
majetkové, fyzické, psychické, sexuální, ekonomické	15
fyzické, psychické, sexuální	31

Od roku 2007 existuje možnost vykázání a současně udělení zákazu vstupu do společného obydlí a jeho bezprostřední blízkosti násilníkovi na:

Správnou odpověď, tedy 10denní udělení zákazu vstupu do společného obydlí a jeho bezprostřední blízkosti násilníkovi, volilo 8 respondentek, zákaz na 24 hod zaškrtnulo 41 z žen, 3 měsíce volily 4 dotazované a zákaz na 12 hod pouze 2 respondentky.

Tabulka č. 8: Na jak dlouho je možno od roku 2007 vykázat a současně udělit zákaz vstupu do společného obydlí a jeho bezprostřední blízkosti násilníkovi:

Odpovědi	Počet respondentů
10 dnů	8
24 hod	41
3 měsíce	4
12 hod	2

Kdo může dát návrh na vykázání agresora z bytu či z domu společně užívaného s obětí?

Správné byly tři odpovědi, tedy: oběť, rodinný příslušník oběti a osoba, jež s obětí též bydlí. Naprosto kdokoli ovšem podat návrh na vykázání agresora z bytu či domu společně užívaného s obětí nemůže. Všechny tři správně možnosti volilo 51 respondentek, 4 volily možnost, že návrh může podat kdokoli.

Tabulka č. 9: Kdo může dát návrh na vykázání agresora

Odpovědi	Počet respondentů
oběť, rodinný příslušník oběti a osoba, jež s obětí též bydlí	51

naprosto kdokoli	4
------------------	---

Kdo provede vykázání agresora z bytu či domu společně užívaného s obětí?

U této otázky bylo možné zvolit pouze jednu odpověď – správnou byla Policie ČR. Odpovědělo tak 49 dotázaných. 4 dotázané si vybraly jako správnou odpověď Intervenční centrum a 2 majitele bytu či domu, žádná z nich si nemyslela, že by to mohla být jakákoli třetí osoba.

Tabulka č. 10: Kdo provede vykázání agresora z bytu či domu společně užívaného s obětí

Odpovědi	Počet respondentů
policie ČR	49
intervenční centrum	4
majitel bytu či domu, ve kterém oběť s pachatelem žije	2
jakákoli třetí osoba	0

Ohodnoťte na stupnici 1-5 (jako ve škole), jak se domníváte, že je společnost na toto téma informována? Za číslo svou volbu, pokud možno, zdůvodněte.

Žádná z žen nehodnotila informovanost společnosti na dané téma číslem 1.

Číslem 2 hodnotilo 16 žen, z toho 9 s odůvodněním a 7 bez odůvodnění.

Číslem 3 hodnotilo 29 žen, z toho 24 s odůvodněním a 5 bez odůvodnění.

Číslem 4 hodnotilo 6 žen, z nichž každá uvedla komentář a číslem 5 pouze 4 dotazované, také s komentářem vysvětlujícím jejich hodnocení.

Nezdůvodněných odpovědí je tedy celkem 12 z celkového počtu plných 55 hodnocení informovanosti společnosti na téma Partnerské násilí.

Obecně převládá názor průměrné informovanosti společnosti na toto téma a to hlavně z důvodu, že se o něj zajímají jen lidé, kteří s ním přijdou přímo do styku, ať už jej zažijí oni sami, či se uděje v jejich přímém okolí.

Pro zajímavost uvádím několik zajímavých komentářů. Další komentáře naleznete [v příloze č. 4.](#)

2: „myslím si, že toto téma je ve společnosti stále poměrně tabu, především z toho důvodu, že oběti partnerského násilí se bojí o tom mluvit z různých důvodů“

3: „to je jako dobře ve škole, takže dobře, že vědí že to existuje, že se to děje a že by v případě nouze asi věděla co dělat“

4: „všeobecný nezájem společnosti - dokud se jich to netýká osobně, tak jako by takový problém ani neexistoval“

5: „minimální propagace institucí, které se touto problematikou zabývají“

Tabulka č. 11: Hodnocení domněnky, jak je na téma partnerského násilí informována společnost

Odpovědi	Počet respondentů
známka 1	0
známka 2	16
známka 3	29
známka 4	6
známka 5	4

Uveďte organizaci, která se zabývá problematikou partnerského násilí.

Všechny níže vypsané mohou, alespoň v základu, při výskytu partnerského násilí, pomoci. Každá z dotázaných dokázala napsat organizaci, na kterou se je v takovém případě možno obrátit.

Nejznámějším jim byl Bílý kruh bezpečí, jenž byl uveden 22x a Rosa centrum pro týrané a osamělé ženy, kterou uvedlo 9 žen. Život 90 byl uveden 4x, stejně tak Policii ČR a organizace Člověk v tísni. 3 dotázané napsaly proFem a Donu linku, 2 dotázané Acorus, Ligu lidských práv a vždy jedna žena uvedla Linku bezpečí a Azylové domy pro ženy.

Tabulka č. 12: Seznam organizací, zabývajících se problematikou partnerského násilí, které respondentky uvedly.

Odpovědi	Počet respondentů
Bílý kruh bezpečí	22
Rosa centrum pro týrané a osamělé ženy	9
Život 90	4
Policie ČR	4
Člověk v tísni	4
proFem	3
Dona linka	3
Acorus	2
Liga lidských práv	2
Linka bezpečí	1
Azylové domy pro ženy	1

3.4 Vyhodnocení stanovených předpokladů

Hlavní cíl: Zjistit znalosti dotazované skupiny žen o tématu „Partnerské násilí“.

Hlavní výzkumná otázka: Jaké jsou znalosti dotazované skupiny žen na téma Partnerské násilí?

Hlavní předpoklad: Hlavní předpoklad: Správných odpovědí na znalostní otázky z dotazníku bude minimálně 80 %.

Tento předpoklad vychází z odpovědí respondentů na otázky č. 1, 2, 3, 6, 7, 8, 9, 10. Tyto otázky zkoumaly znalosti dotazované skupiny žen na téma partnerské násilí.

Celkový počet respondentů je 55, tedy 55 dotázaných = 100 %. V tabulce 13 uvádím, kolik z nich u těchto otázek odpovědělo správně.

Tabulka č. 13: Správné odpovědi respondentů na otázky hodnotící znalosti na téma Partnerské násilí.

Otázka číslo:	Správně odpovědělo respondentů:
1. Kdo podle Vás může být obětí partnerského násilí?	95 %
2. Kdo podle vás může být pachatelem partnerského násilí?	9 %
3. Co je podle Vás stalking?	31 %
6. V jakých společenských kruzích se může partnerské násilí objevit?	100 %
7. Vyberte, co podle Vás patří mezi druhy partnerského násilí.	0 %
8. Od roku 2007 existuje možnost vykázaní a současně udělení zákazu vstupu do společného obydlí a jeho bezprostřední blízkosti násilníkovi na:	15 %
9. Kdo může dát návrh na vykázaní agresora z bytu či z domu společně užívaného s obětí?	93 %

10. Kdo provede vykázaní agresora z bytu či domu společně užívaného s obětí?	89 %
Celkem	54 %

Výsledek šetření: Hlavní výzkumný cíl a hlavní výzkumná otázka byla ověřena, ale předpoklad nebyl potvrzen. Z údajů v tabulce vyplývá, že správné znalosti mělo v průměru jen 54% dotazovaných.

Dílčí cíl 1.: Zjistit, zda se během svého života setkaly s nějakou formou partnerského násilí.

Dílčí výzkumná otázka 1.: Setkaly se respondentky během svého života s nějakou formou partnerského násilí?

Dílčí předpoklad 1.: Během svého života se s nějakou formou partnerského násilí setkalo méně než 50 % dotázaných.

Tento předpoklad vychází z odpovědí respondentů na otázku č. 4.

Tabulka č. 14: Kladné odpovědi na to otázku č. 4.

Otázka číslo:	Kladně odpovědělo respondentů:
4	64 %

Výsledek šetření: Dílčí výzkumný cíl č. 1 a 1. dílčí výzkumná otázka byla ověřena, ale předpoklad nebyl potvrzen. Z údajů v tabulce vyplývá, že se během svého života s nějakou formou partnerského násilí setkalo 64% dotázaných.

Dílčí cíl 2.: Zjistit, zda dotazované dokážou uvést organizaci, která se zabývá problematikou partnerského násilí.

Dílčí výzkumná otázka 2.: Dokážou dotazované uvést organizaci, která se zabývá problematikou partnerského násilí?

Dílčí předpoklad 2.: 100% dotázaných uvede organizaci, která se zabývá problematikou partnerského násilí.

Tento předpoklad vychází z odpovědí respondentů na otázku č. 12.

Tabulka č. 15: Správné odpovědi na otázku č. 12.

Otázka číslo:	Otázku zvládlo zodpovědět respondentů:
12	100 %

Výsledek šetření: Dílčí výzkumný cíl č. 2 a 2. dílčí výzkumná otázka byla ověřena a předpoklad byl potvrzen. Každá z dotázaných uvedla organizaci, na kterou se v otázce partnerského násilí může obrátit.

3.5 Diskuze a komparace dat

Můj dotazník měl ukázat míru informovanosti dotazované skupiny žen na téma Partnerské násilí.

Pokud se jedince tato otázka stihla přímo či nepřímo během jeho života dotknout a jedinec se poté jakýmkoli způsobem zapojil do řešení situace, má dle výsledků v dotazníku, lepší výsledky, co se týče správnosti odpovědí na otázky, které prověřují jeho **znalosti** na toto téma. Jsou to **otázky č. 4** (Setkala jste se ve svém životě s nějakou formou partnerského násilí?) a **č. 5**(Setkala jste se ve svém životě, ať už přímo či zprostředkovaně, s partnerským násilím a pokud ano, zapojila jste se do řešení situace – jakým způsobem?)

12 dotázaných se ve svém životě setkala s partnerským násilím, ať už přímo či zprostředkovaně a rovněž se zapojily do řešení situace. **Těchto 12 respondentů mělo výrazně lepší výsledky na otázky týkající se vědomostí na toto téma**, což vychází z odpovědí respondentů na otázky č. 1, 2, 3, 6, 7, 8, 9, 10.

Ač nebyl potvrzen hlavní předpoklad, **správné znalosti mělo v průměru jen 54% dotazovaných**, jak vidíme v tabulce č. 13, **patří mezi ně právě těch 12 žen, jenž se ve svém životě setkalo s partnerským násilím, a zapojilo se do jeho řešení.**

Tabulka č. 16: Správné odpovědi 12 respondentů (**12 žen, jenž se ve svém životě setkalo s partnerským násilím, a zapojilo se do jeho řešení.**) na otázky hodnotící znalosti na téma Partnerské násilí Uvedená procenta říkají, kolik procent, z celkového počtu 55 respondentů, patřilo v odpovědích těmto 12 ženám.

Otázka číslo:	Správně odpovědělo respondentů:
1. Kdo podle Vás může být obětí partnerského násilí?	23 %
2. Kdo podle vás může být pachatelem partnerského násilí?	100 %
3. Co je podle Vás stalking?	71 %
6. V jakých společenských kruzích se může partnerské násilí objevit?	22 %
7. Vyberte, co podle Vás patří mezi druhy partnerského násilí.	0 %
8. Od roku 2007 existuje možnost vykázaní a současně udělení zákazu vstupu do společného obydlí a jeho bezprostřední blízkosti násilníkovi na:	100 %
9. Kdo může dát návrh na vykázaní agresora z bytu či z domu společně užívaného s obětí?	24 %
10. Kdo provede vykázaní agresora z bytu či domu společně užívaného s obětí?	24 %

Otázka č. 1 se ptá, kdo může být obětí partnerského násilí. Z celkového počtu správných odpovědí tvořilo 12 odpovědí žen, o které se nyní zajímáme, celkem 23 % odpovědí. Všechny tyto ženy zde odpověděly správně a to tak, že obětí partnerského násilí se může stát žena i muž.

Otázka č. 2 se ptá, kdo může být pachatelem partnerského násilí. Z celkového počtu odpovědí tvořilo 5 odpovědí žen, o které se nyní zajímáme, tedy celkem 100 % odpovědí. Odpověděli, že pachatelem může být stejně tak žena jako muž.

Otázka č. 3 zjišťuje, co je stalking. Správnou odpovědí bylo fyzické sledování, nechtěné dopisy, sbírání informací o určité osobě a sledování jejích aktivit. 71% odpovědí bylo právě této skupiny 12 žen.

Otázka č. 6 zní: V jakých společenských kruzích se může partnerské násilí objevit?

Správně odpověděly všechny dotázané, tedy: u mladých manželských párů, u nesezdaných dvojic žijících v jedné domácnosti, u seniorů, u homosexuálů a u etnických menšin. Probíraných 12 žen zde z celkového počtu 55 respondentek tvoří 22 %.

Naopak v otázce č. 7: Vyberte, co podle Vás patří mezi druhy partnerského násilí, nezvládla sestavit správné znění odpovědi žádná dotázaná. Správné znění by bylo: násilí fyzické, psychické, sexuální, ekonomické a sociální. Tedy 0 % správných kompletních odpovědí celkem.

8. otázka: Od roku 2007 existuje možnost vykázaní a současně udělení zákazu vstupu do společného obydlí a jeho bezprostřední blízkosti násilníkovi na: správně 10 dnů. Každá správná odpověď patřila ženě z skupinky oněch 12 ti, správně odpovědělo 8 dotázaných, 100 % z nich byly ženy z zmiňovaných 12 ti.

9. otázka se ptá, kdo může dát návrh na vykázaní agresora z bytu či z domu společně užívaného s obětí. Tak může učinit oběť, rodinný příslušník oběti a osoba, jež s obětí též bydlí. 24 % správných odpovědí bylo těchto 12 ti žen. Všechny zde odpověděli správně.

10. otázka se táže, kdo poté provede vykázaní agresora z bytu či domu společně užívaného s obětí. Je to policie ČR. 24 % odpovědí bylo skupiny 12 ti žen. Všechny zde tedy odpověděli správně.

Ve výše uvedeném jsme se zaměřili na informovanost dotazované skupiny žen. Respondentky se v otázce č. 11 měly naopak vyjádřit k informovanosti ostatních – společnosti- na téma této práce, číselnou škálou, jako ve škole. Žádná z žen nehodnotila informovanost společnosti na

dané téma číslem 1. Číslem 2 hodnotilo 16 žen, číslem 3 hodnotilo 29 žen, číslem 4 hodnotilo 6 žen a číslem 5 pouze 4 dotazované.

Skupina 12 žen, které se, setkajíc s partnerským násilím, podílely na jeho řešení, hodnotilo číslem 2 devět žen a číslem 3 tři ženy. Vyplývá z toho pozitivní zpráva, že ty, které tuto situaci řešily, věděly, jak se k ní postavit a na koho se obrátit a zároveň dostaly uspokojující informaci. Nepřipadaly si tedy neinformované a v okolí ztracené, hodnotily informovanost společnosti vesměs kladně či průměrně.

Dvanáctá otázka, která se ptá na organizaci, kam se mohou obrátit při řešení této situace, jež se zabývá problematikou partnerského násilí nám ukázala, že každá z dotázaných dokázala napsat organizaci, na kterou se je v takovém případě možno obrátit.

Tabulka č. 12: Seznam organizací, zabývajících se problematikou partnerského násilí, které respondentky uvedly.

Odpovědi	Počet respondentů
Bílý kruh bezpečí	22
Rosa centrum pro týrané a osamělé ženy	9
Život 90	4
Policie ČR	4
Člověk v tísni	4
proFem	3
Dona linka	3
Acorus	2
Liga lidských práv	2
Linka bezpečí	1
Azylové domy pro ženy	1

Bílý kruh bezpečí uvedlo 22 respondentek, z toho 12 byla skupina žen, **jenž se ve svém životě setkala s partnerským násilím, a zapojila se do jeho řešení.** Rosa centrum pro týrané a osamělé ženy znalo 9 dotázaných a všech 9 spadá do skupiny výše zmíněných 12 žen. Stejně je to u organizací Život 90, Policie ČR, Člověk v tísni, proFem, Dona linka a Azylové domy pro ženy. Všechny odpovědi zde patřily skupině 12 žen s přímou zkušeností řešení partnerského násilí.

Přímá nebo nepřímá zkušenost zde ukazuje přínos v informovanosti na téma Partnerské násilí.

Setkání se s partnerským násilím ve vlastním životě jako doporučení pro zvýšení informovanosti doporučit nelze a naopak znalosti by měly těmto situacím předcházet. Znalosti, které se mohou zvýšit se zlepšenou dostupností a medializací příběhů by měly zvýšit informovanost, díky které by mohl být výsledek lepší, než ten, který odhalil dotazník, tedy 54% správných odpovědí na znalostní otázky a s tím ruku v ruce snížit přímé či nepřímé setkání s partnerským násilím. Lidé by pak uměli rozpoznat nebezpečné potencionální partnery a správně označit rizikové chování, kterému by se následně dokázali bránit. Nevyhledávali by nevhodné protějšky a pokud by se dostali do nutnosti řešit tuto situaci, výsledky dotazníku ukázaly, že jsou jim známy organizace, kam se obrátit pro radu či pomoc.

Jsem zastáncem prevence přirozeným názorným **učením** od narození **ve správně fungující rodině.** Pokud se dítěti nedostalo osvěty v ní, ať už proto, že nebyla způsobilá, nebo v rodině nevyrostalo, je na řadě školský systém. Už **ve školce a následně ve škole,** se učí socializovat a za správné chování by měly přicházet odměny, stačí slovní zdůraznění toho správného a za špatné chování vysvětlení a pokárání. Hodiny rodinné výchovy a přítomnost pedagogických poradců. Ve vyšším věku potom medializování příběhů statečných žen, které se nebojí promluvit a dokumentárních bloků, kde se závěrem ukáže způsob řešení – jak a kde je možno hledat pomoc, co je a co již není normální, tedy jednoduše vše, co se nám nelíbí, bychom si neměli nechat líbit. V takovém bodě je důležité vědět, kam se obrátit, nezvládáme-li situaci řešit samostatně.

Můj pohled na prevenci partnerského násilí je tedy po shrnutí práce opravdu zaměřen zejména na děti. Ty jsou budoucí generací, která je teď tvárná a dospělí na ni mají přímý vliv. Dle mého názoru by se měla prvotní osvěta cílit právě na ně. Berou si příklad z toho, co vidí.

Když se v rodině naučí správnému obrazu mezilidských vztahů, budou se tak s největší pravděpodobností chovat ve své rodině i oni. Budou jednat s druhými lidmi ve svém životě tak, jak je rodina naučila hlavně tím, že se chovali správně všichni její členové, aby dítě vědělo, jako je správné chování a že to je normálním, naopak že hrubost a násilí do života nepatří a nešířilo jej – ani si nenechalo líbit, tedy pěstovat v dítěti i zdravé sebevědomí, vědomí o vlastních právech a zdravé důležitosti vlastní osoby. Tedy násilí nepáchat a ani netolerovat na sobě ani přehlížet, je-li páchané na ostatních.

4 Závěr

Ve své práci jsem se věnovala partnerskému násilí. Tedy násilí v domácnosti, za zavřenými dveřmi a to s přihlédnutím zejména na oběti ženy.

Partnerské násilí může postihnout kohokoli, bez ohledu na pohlaví, věk, výši vzdělání či finanční zabezpečení. Podob násilí je mnoho. Během psaní této práce jsem si uvědomila, jak běžnou součástí našich životů a životů lidí v bezprostřední blízkosti se může týkat. Že je třeba si uvědomit, že násilí může být viditelné prvním pohledem na oběť, ale také velmi zákeřně skryté, kdy duševně ničí celou rodinu zevnitř.

V dotazníku jsem se zaměřila na informovanost žen středního věku ve vybrané lokalitě na téma Partnerské násilí.

Hlavním cílem bylo zjistit znalosti dotazované skupiny žen o tématu „Partnerské násilí“ a hlavním předpokladem, že správných odpovědí na znalostní otázky z dotazníku bude minimálně 80 %. Hlavní výzkumný cíl a hlavní výzkumná otázka byla ověřena, ale předpoklad nebyl potvrzen. Základní znalosti na toto téma byly uspokojivé – 54% z dotázaných volilo správné odpovědi. Výsledek ukazuje, že lidem není toto téma neznámé, i když rozhodně, ostatně jako o všem nepříjemném, o něm mluvíme méně, než bychom měli. Výsledky ankety tedy ukázaly vcelku dostatečnou informovanost dotázaných žen, avšak stále nižší, než jsem očekávala.

Dílčím cílem bylo zjistit, zda se během svého života setkaly s nějakou formou partnerského násilí a dílčím předpokladem bylo, zda se během svého života se s nějakou formou partnerského násilí setkalo méně než 50 % dotázaných. Dílčí výzkumný cíl č. 1 a 1. dílčí výzkumná otázka byla ověřena, ale předpoklad nebyl potvrzen. Z údajů v tabulce vyplývá, že se během svého života s nějakou formou partnerského násilí setkalo 64% dotázaných.

Druhým dílčím cílem bylo zjistit, zda dotazované dokážou uvést organizaci, která se zabývá problematikou partnerského násilí a druhým dílčím předpokladem bylo, že 100% dotázaných uvede organizaci, která se zabývá problematikou partnerského násilí. Dílčí výzkumný cíl č. 2 a 2. dílčí výzkumná otázka byla ověřena a předpoklad byl potvrzen. Každá z dotázaných uvedla organizaci, na kterou se v otázce partnerského násilí může obrátit. Informace se v nynější době

dokáží dostat ke každému a velice rychle. Je to především médii, internetem, kde se valná většina z nás denně nachází a pro mladší ročníky je internet prvním místem, kde informace hledají. Právě tam bych kladla důraz na jejich správnost a viditelnost.

5 Seznam použitých informačních zdrojů

- 1) BEDNÁŘOVÁ, Zdena. *Domácí násilí: zkušenosti z poskytování sociální a terapeutické pomoci ohroženým osobám*. Praha: Acorus, c2009. ISBN 978-80-254-5422-0.
- 2) BUSKOTTE, Andrea. *Z pekla ven: žena v domácím násilí*. Přeložil Monika BURGER. Brno: Computer Press, 2008. ISBN 978-80-251-1786-6.
- 3) CONWAY, Helen L. *Domácí násilí: příručka pro současné i potenciální oběti se zákonem č. 135/2006 Sb. platným od 1. ledna 2007*. Praha: Albatros, 2007. Albatros Plus. ISBN 978-80-00-01550-7.
- 4) DALIGAND, Liliane a Véronique BEDIN. *Násilí v partnerských vztazích*. Praha: Portál, 2014. ISBN 978-80-262-0718-4.
- 5) HRONOVÁ, Martina. *Dětská svědectví násilí*. Praha: ROSA, 2008.
- 6) ŠEVČÍK, Drahomír a Naděžda ŠPATENKOVÁ. *Domácí násilí: kontext, dynamika a intervence*. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-7367-690-2.
- 7) VARGOVÁ, Branislava, Dana POKORNÁ a Marie TOUFAROVÁ. *Partnerské násilí*. Praha: Linde, 2008. ISBN 978-80-86131-76-4.
- 8) VOŇKOVÁ, Jiřina a Ivana SPOUSTOVÁ. *Domácí násilí v českém právu z pohledu žen. 2., přeprac. vyd.* Praha: proFem, 2008. ISBN 978-80-903626-7-3.
- 9) *Zákony - trestní zákoník*. Zakony.centrum.cz [online]. Praha 8: Economia, 2015 [cit. 2016-12-16]. Dostupné z: <http://zakony.centrum.cz/trestni-zakonik/cast-2-hlava-10-dil-5-paragraf-354>

6 Seznam příloh

Příloha č. 1: Seznam otázek dotazníku z teoretické části práce a správné odpovědi.

Příloha č. 2: Ukázka vyplněného dotazníku.

Příloha č. 3: Komentáře otázky č. 5: Pokud jste se v životě setkala s nějakou formou partnerského násilí (ať už přímo vy sama, či zprostředkovaně ve svém okolí), prosím, napište, zda jste se zapojila do řešení situace (a pokud ano, jak)?

Příloha č. 4: Komentáře rozšiřující číselné hodnocení otázky č. 11: Ohodnoťte na stupnici 1-5 (jako ve škole), jak se domníváte, že je společnost na toto téma informována? Za číslo svou volbu vždy zdůvodněte.

Příloha č. 1: Seznam otázek dotazníku z teoretické části práce a správné odpovědi.

Dotazník „Partnerské násilí“

1. Kdo podle Vás může být obětí partnerského násilí?

Správné odpovědi:

žena

muž

žena i muž

2. Kdo podle vás může být pachatelem partnerského násilí?

Správné odpovědi:

žena

muž

3. Co je podle Vás stalking?

Správné odpovědi:

fyzické sledování

nechtěné dopisy

sbírání informací o určité osobě a sledování jejích aktivit

4. Setkala jste se ve svém životě s nějakou formou partnerského násilí?

5. Pokud jste se v životě setkala s nějakou formou partnerského násilí (ať už přímo vy sama, či zprostředkovaně ve svém okolí), prosím, napište, zda jste se zapojila do řešení situace (a pokud ano, jak)?

6. V jakých společenských kruzích se může partnerské násilí objevit?

Správné odpovědi:

u mladých manželských párů

u nesezdaných dvojic žijících v jedné domácnosti

u seniorů

u homosexuálů

u etnických menšin

7. Vyberte, co podle Vás patří mezi druhy partnerského násilí.

Správné odpovědi:

fyzické

psychické

sexuální

ekonomické

sociální

8. Od roku 2007 existuje možnost vykázaní a současně udělení zákazu vstupu do společného obydlí a jeho bezprostřední blízkosti násilníkovi na:

Správná odpověď:

10 dnů

9. Kdo může dát návrh na vykázaní agresora z bytu či z domu společně užívaného s obětí?

Správné odpovědi:

oběť

rodinný příslušník oběti

osoba, jež s obětí též bydlí

10. Kdo provede vykázaní agresora z bytu či domu společně užívaného s obětí?

Správná odpověď:

policie ČR

11. Ohodnořte na stupnici 1-5 (jako ve škole), jak se domníváte, že je společnost na toto téma informována? Za číslo svou volbu vždy zdůvodněte.

12. Uveďte organizaci, která se zabývá problematikou partnerského násilí.

Příloha č. 2: Ukázka vyplněného dotazníku.

Otázky dotazníku a odpovědi jedné z dotazovaných.

1. Kdo podle Vás může být obětí partnerského násilí?

žena

muž

2. Kdo podle Vás může být pachatelem partnerského násilí?

žena i muž

3. Co je podle Vás stalking?

fyzické sledování

nechtěné dopisy

sbírání informací o určité osobě a sledování jejích aktivit

4. Setkala jste se ve svém životě s nějakou formou partnerského násilí?

ano

5. Pokud jste se v životě setkala s nějakou formou partnerského násilí (ať už přímo vy sama, či zprostředkovaně ve svém okolí), prosím, napište, zda jste se zapojila do řešení situace (a pokud ano, jak)?

„Počkala jsem, až se agresor uklidní, nic jsem neříkala, zbytečně neprovokovala a situaci řešila až druhý den - bylo to v období našeho rozchodu.“

6. V jakých společenských kruzích se může partnerské násilí objevit?

u mladých manželských párů

u nesezdaných dvojic žijících v jedné domácnosti

u seniorů

u homosexuálů

u etnických menšin

7. Vyberte, co podle Vás patří mezi druhy partnerského násilí.

fyzické

psychické

majetkové

sexuální

sociální

8. Od roku 2007 existuje možnost vykázaní a současně udělení zákazu vstupu do společného obydlí a jeho bezprostřední blízkosti násilníkovi na:

10 dnů

9. Kdo může dát návrh na vykázaní agresora z bytu či domu společně užívaného s obětí?

oběť

rodinný příslušník oběti

osoba, jež s obětí též bydlí

10. Kdo provede vykázaní agresora z bytu či domu společně užívaného s obětí?

policie ČR

11. Ohodnořte na stupnici 1-5 (jako ve škole), jak se domníváte, že je společnost na toto téma informována? Za číslo svou volbu vždy zdůvodněte.

3: „informací je asi dostatek, ale většinou se o ně zajímá jen ten, koho se to týká, takže to určitě na nás nekřičí ze všech stran“

12. Uveďte organizaci, která se zabývá problematikou partnerského násilí.

Dona Linka, Acorus

Příloha č. 3: Komentáře otázky č. 5: Pokud jste se v životě setkala s nějakou formou partnerského násilí (ať už přímo vy sama, či zprostředkovaně ve svém okolí), prosím, napište, zda jste se zapojila do řešení situace (a pokud ano, jak)?

„Známa z práce byla bita svým partnerem, nabízela jsem jí střechu nad hlavou, pokud by odešla a neměla kam. Neučinila tak, nejspíš se bála.“

„Nezapojila, bohužel, protože to bylo u sousedů o 3 patra výš a mám zásadu, že pokud to nevidím na vlastní oči, event. neslyším, tak nemůžu věřit nikomu. Párkrát jsem si takhle už "naběhla", tak proto. Rovněž jsem se bála toho pána, který manželku bil.“

„Stala jsem se obětí domácího násilí. Svěřila jsem se s tím, co prožívám kamarádkám, hodně mi pomohly a podpořily mě. S jejich pomocí, pomocí právničky, Rosy, kam jsem docházela a s pomocí psychologičky jsem se z toho dostala. Nejtěžší je najít odvalu v sobě!“

„Neměla jsem možnost se zapojit. O situaci jsem se dozvěděla, až když nebezpečí po rozchodu partnerů pominulo.“

„Zapojila jsem se do řešení situace, nejprve slovní domluvou u kamarádčina přítele, poté několikrát zavolání policii a poté rozvodem rodičů.“

„Počkala jsem, až se agresor uklidní, nic jsem neříkala, zbytečně neprovokovala a situaci řešila až druhý den - bylo to v období našeho rozchodu.“

„Zažila jsem na vlastní kůži stalking, obrátila jsem se na policii, na psychologa.“

„Prožila jsem psychické týrání od bývalého partnera, svěřila jsem se kamarádce a ta mi psychicky pomohla, s přítelem jsem se po čase rozešla.“

„Nezapojila - byli to vzdálenější příbuzní.“

„Setkala a rozvedla jsem se.“

„Nezapojila, byla jsem příliš malá.“

„Nezapojila jsem se do řešení situace, byla jsem ještě dítě.“

„Ano, setkala u známé a sehnala jsem jí právníka.“

„Setkala a řešila pouze rozchodem s danou osobou.“

„Ano... Bránila jsem matku před otcem.“

„Jo, dlouho jsem to vydržela v naději, že se to zlepší, časem jsem vztah ukončila rozchodem.“

„U kamarádky, snažila jsem se jí dostat ven ze vztahu.“

„Vyhodila jsem dotyčného z bytu a vyměnila zámky u dveří.“

Příloha č. 4: Komentáře rozšiřující číselné hodnocení otázky č. 11: Ohodnoťte na stupnici 1-5 (jako ve škole), jak se domníváte, že je společnost na toto téma informována? Za číslo svou volbu vždy zdůvodněte.

- 2: „ví se o problému, jsou přednášky obětí, poradny“
- 2: „poslední dobou se o tématu hodně mluví v médiích“
- 2: „hodně se o tom píše, mluví“
- 2: „společnost je celkem dobře informována o tomto tématu, ale na jedničku to není“
- 2: “ informovanost je dobrá, lidé vědí co je nezákonné atd.“
- 2: „myslím, že informovanost o této problematice není špatná a lidé nějaké povědomí mají“
- 2: „není to nejlepší , ale myslím, že ani nejhorší.“
- 2: „dost se o tomto tématu začalo mluvit i v médiích“
- 2: „myslím si, že toto téma je ve společnosti stále poměrně tabu, především z toho důvodu, že oběti partnerského násilí se bojí o tom mluvit z různých důvodů“
- 3: „myslím, že informovanost i je, ale lidi se to bojí nahlásit, především proto, že nevědí, co nastane po těch 3 měsících... a bojí se všeobecně, celkově, ale to je asi normální“
- 3: „myslím, že je informovanost celkem dobrá, třeba i díky TV pořadům, kde ale mohou být informace i zkreslené, každopádně je to v povědomí“
- 3: „informací je dle mého názoru dost, jen škoda, že oběti často nepromluví, agresora kryjí“
- 3: „hodně informací je na internetu“
- 3: „to je jako dobře ve škole, takže dobře, že vědí, že to existuje, že se to děje a že by v případě nouze asi věděla co dělat“
- 3: „informací je asi dostatek, ale většinou se o ně zajímá jen ten, koho se to týká, takže to určitě na nás nekřičí ze všech stran“
- 3: „chybí informovanost rovnou od školy, měly by se předávat co nejdříve, aby pak každý věděl, co již je násilím a jak se bránit“
- 3: „lidé o násilí v rodinách vědí, jak z vlastní zkušenosti, tak z médií, spíš ale pořádně nevědí, jak se s tím vypořádat, na koho se obrátit“
- 3: „vím, že čas po času vyběhnou spoty na české televizi, ale jinak jsem nikdy nic nezaznamenala“
- 3: „o tom kam jít a co dělat v této situaci, není mnoho informací, chce to osvětu“
- 3: „bohužel nezdůvodním, prostě si myslím, že je to 50:50 (jeden ví víc, druhý nic)“
- 3: „lidé povětšinou ví, že partnerské násilí existuje“
- 3: „společnost o něm ví, ale hodně lidí neví, co v takovém případě dělat“

- 3: „informovanost je průměrná asi jako zájem společnosti o tento problém“
- 3: „už se o tom trochu mluví, konkrétní kroky ale nejsou dobře známy“
- 3: „myslím, že kdo neprožil, se o to moc nezajímá a nechápe“
- 3: „kdo chce, tak si informace sežene (internet)“
- 3: „neinformovaná společnost co se týče právních záležitostí“
- 3: „v médiích (televize)“
- 3: „lidé se o toto téma moc nezajímají“
- 3: „průměrně, někteří o tom ani nechtějí slyšet“
- 3: „lidé tuší, ale pořádně jej nerozeznají“
- 3: „společnost nemá dostatečné informace“
- 3: „ví se o tom, ale moc se o tom nemluví“
- 4: „(malá informovanost) pokud člověk tuto tematiku přímo nestuduje, nebo se v jeho okolí či jemu samému nic takového neděje, nemá moc důvod se o toto blíže zajímat, většina obětí domácího násilí si v mnoha případech delší dobu o pomoc sama neřekne“
- 4: „všeobecný nezájem společnosti - dokud se jich to netýká osobně, tak jako by takový problém ani neexistoval“
- 4: „pokud není případ tak závažný, aby byl publikován v televizi, nikdo o ničem neví“
- 4: „spíše o problematice ví jen obecně a tím, že si myslí, že se jim to nemůže stát, téma neřeší“
- 4: „myslím si, že kdo nezažil, moc o tom neví“
- 4: „pokud se do problémů dostanou, neví, co dělat a nechtějí si přiznat pravý důvod problémů“
- 5: „toto téma je málo probírané“
- 5: „žádná informovanost“
- 5: „minimální propagace institucí, které se touto problematikou zabývají“
- 5: „tabuizované téma“

Nezdůvodněná hodnocení:

2: 7x

3: 5x